

Διδακτικό σενάριο διαφοροποιημένης διδασκαλίας

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ (Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ)

ΤΙΤΛΟΣ

**«ΕΦΗΒΕΙΑ: ΧΤΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗ ΣΧΕΣΗ ΜΟΥ
ΜΕ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ»**

Γοντικάκης Ζαχαρίας (ΠΕ 02)

Σχέδιο διδασκαλίας α΄ μέρους διδακτικού σεναρίου

Γνωστικό αντικείμενο: Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία		Τάξη: Α΄ Γενικού Λυκείου
Θεματική Ενότητα	<i>Εφηβεία</i>	
Τίτλος σεναρίου	« <i>Εφηβεία: Χτίζοντας τη σχέση μου με τον εαυτό μου και τους άλλους</i> »	
Αριθμός μαθημάτων/ χρόνος Α΄ ΜΕΡΟΥΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ	2 μαθήματα: (1 ^ο μάθημα: μία διδακτική ώρα / 2 ^ο μάθημα: δύο διδακτικές ώρες)	
Σκοπός διδακτικού σεναρίου		
Σκοπός του παρόντος σεναρίου είναι η κριτική προσέγγιση, ο προβληματισμός και η βιωματική ανταπόκριση των μαθητών/-τριών σε ποικίλες όψεις της εφηβείας (αναζήτηση του εαυτού, σχέσεις με φίλους, σχέσεις με γονείς, εφηβεία και έρωτας, εφηβεία και σχολείο, σχέση εφήβων με τα social media).		
Σύνδεση με Πρόγραμμα Σπουδών		
Σύμφωνα με το ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας (ΦΕΚ 4402/τ. Β΄/23-09-2021) η εφηβεία αποτελεί μία από τις θεματικές ενότητες της Α΄ Λυκείου. Ως προς τη στοχοθεσία του μαθήματος, οι μαθητές και οι μαθήτριες, μεταξύ άλλων στόχων, επιδιώκεται: - να κατανοήσουν τον επικοινωνιακό στόχο του κειμένου, τις προθέσεις του δημιουργού του, τις σημαντικές γενικές και ειδικές πληροφορίες, το κειμενικό είδος του και τις διαφορετικές οπτικές που μπορεί να υιοθετούνται σε αυτό. - να αναπτύξουν και να τεκμηριώσουν την άποψή τους, γραπτά ή προφορικά, σε σχέση με σημαντικά ζητήματα που αφορούν το άμεσο και το ευρύτερο κοινωνικό τους περιβάλλον, καθώς και όψεις της σύγχρονης πραγματικότητας. - να αναπτύξουν κριτικό προβληματισμό κατά την επεξεργασία των κειμένων. - να καλλιεργήσουν το γλωσσικό τους αίσθημα και να αποκτήσουν επίγνωση των δυνατοτήτων τους στον προφορικό και γραπτό λόγο.		
Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα α΄ μέρους διδακτικού σεναρίου		
Γνώση	Ειδικότερα, προσδοκάται ότι με την υλοποίηση του πρώτου μέρους του διδακτικού σεναρίου οι μαθητές και οι μαθήτριες: <ul style="list-style-type: none">• θα γνωρίσουν μέσα από ποικίλα κειμενικά είδη (άρθρα, συνεντεύξεις, ομιλίες) τις απόψεις των ειδικών επιστημόνων (ψυχολόγων, ψυχιάτρων) σχετικά με τα συναισθήματα, τις αντιφάσεις, τους προβληματισμούς και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι έφηβοι (αναζήτηση ταυτότητας, σχέσεις με φίλους και γονείς, έρωτας, σχολική πραγματικότητα, ρόλος των social media).• ανάλογα με το κειμενικό είδος θα αναγνωρίσουν με ποιο τρόπο οι γλωσσικές επιλογές, τα παραγλωσσικά και εξωγλωσσικά στοιχεία, η μουσική επένδυση, η σκηνική απόδοση των στίχων ενός τραγουδιού συμβάλλουν στην παραγωγή του νοήματος, την πειστικότητα του λόγου και την επιδραστικότητα του μηνύματος.• θα ερμηνεύσουν το περιεχόμενο ποικίλων ειδών λόγου (άρθρα, ομιλίες, συνεντεύξεις, αρχεία ήχου (podcast), γελοιογραφίες, τραγούδια, ποιήματα, διηγήματα), που αφορούν την εφηβεία.	
Κατανόηση	<ul style="list-style-type: none">• θα συνειδητοποιήσουν ότι μοιράζονται με τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές τους τις ίδιες σκέψεις, ελπίδες, ανασφάλειες και αγωνίες.• θα κατανοήσουν βαθύτερα τα αίτια της συμπεριφοράς τους απέναντι στους άλλους (φίλους, γονείς, σχολείο κ.λπ.) αλλά και των εσωτερικών συγκρούσεων και αντιφάσεων.	

Δεξιότητες	<ul style="list-style-type: none"> • θα παραγάγουν ομαδοσυνεργατικά μαθησιακά προϊόντα ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους και το ιδιαίτερο μαθησιακό τους προφίλ. • θα αποδώσουν γραπτά κείμενα με περιληπτικό τρόπο. • θα αναπτύξουν συνεργατικότητα από την ένταξή τους σε ομάδες, το διάλογο και την κοινή προσπάθεια για την παραγωγή προφορικού, γραπτού και πολυτροπικού λόγου.
Προαπαιτούμενες γνώσεις / δεξιότητες	
<ul style="list-style-type: none"> • Συνεργατικές δεξιότητες για την εύρυθμη λειτουργία των ομάδων. • Στοιχειώδεις γνώσεις χειρισμού τεχνολογικών μέσων για προβολή βίντεο. 	
Ερωτήσεις – κλειδιά για τη διδασκαλία	
<ul style="list-style-type: none"> • Τι σημαίνει για εσάς η εφηβεία; • Με τι χαίρεται να ασχολείται ένας έφηβος; • Τι προβληματίζει κυρίως έναν έφηβο; 	
Διδακτική Μεθοδολογία	
Εφαρμόζεται η ομαδοσυνεργατική μέθοδος στη βάση των αρχών της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας.	
Ομαδοποίηση	
Προωθείται η ευέλικτη ομαδοποίηση. Στο πρώτο μέρος του σεναρίου οι μαθητές και οι μαθήτριες χωρίζονται σε ομάδες με κριτήριο διαφοροποίησης τα ενδιαφέροντα. Κάθε ομάδα υποδιαιρείται σε δύο υποομάδες.	
Στρατηγικές και μέσα διαφοροποιημένης διδασκαλίας	
Στρατηγικές Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> • Προσαρμογή δραστηριοτήτων ανάλογα με το ενδιαφέρον και το μαθησιακό προφίλ των μαθητών /-τριών. • Ευέλικτη ομαδοποίηση (εργασία σε υποομάδες, εργασία σε ομάδες)
Μέσα Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> • Μέθοδος Cornell • Γραφικός οργανωτής Frayer • Διάγραμμα Venn • Χρήση οπτικοακουστικού υλικού (εικόνων, βίντεο, podcast)
Υλικό – Φύλλα Εργασίας	
1 ^ο μάθημα	<p>Ομάδα Α Φύλλο Εργασίας 1 Φύλλο Εργασίας 2 Φύλλο Εργασίας 3</p> <p>Ομάδα Β Φύλλο Εργασίας 1 Φύλλο Εργασίας 2 Φύλλο Εργασίας 3</p> <p>Ομάδα Γ Φύλλο Εργασίας 1 Φύλλο Εργασίας 2 Φύλλο Εργασίας 3</p> <p>Ομάδα Δ Φύλλο Εργασίας 1 Φύλλο Εργασίας 2 Φύλλο Εργασίας 3</p>

	<p>Ομάδα Ε</p> <p>Φύλλο Εργασίας 1</p> <p>Φύλλο Εργασίας 2</p> <p>Φύλλο Εργασίας 3</p> <p>Ομάδα ΣΤ</p> <p>Φύλλο Εργασίας 1</p> <p>Φύλλο Εργασίας 2</p> <p>Φύλλο Εργασίας 3</p>
2 ^ο μάθημα	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσίαση ομαδοσυνεργατικών εργασιών με χρήση διαδραστικού πίνακα • Συμπλήρωση Ατομικού Φύλλου Αναστοχασμού
Αξιολόγηση	
Είδος αξιολόγησης	Διαμορφωτική αξιολόγηση
Τρόπος αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> • Διαβαθμισμένα κριτήρια αξιολόγησης για κάθε ομαδοσυνεργατική δραστηριότητα • Συμπλήρωση Ατομικού Φύλλου Αναστοχασμού σχετικά με τις γνώσεις που αποκόμισαν και τις απορίες που τους δημιουργήθηκαν κατά την παρουσίαση όλων των ομαδοσυνεργατικών εργασιών.

1^ο μάθημα (1 διδακτική ώρα)

Διαφοροποίηση	Ως προς την ετοιμότητα	Ως προς τα ενδιαφέροντα	Ως προς τη μαθησιακή προτίμηση
Περιεχομένου		X	X
Επεξεργασίας		X	X
Τελικού προϊόντος		X	X

Χρόνος	Πορεία διδασκαλίας	Μαθησιακές και διδακτικές ενέργειες	Στοιχεία διαφοροποίησης (Στρατηγικές και μέσα)
Α΄ ΦΑΣΗ			
<p>Σε προηγούμενη διδακτική ώρα ο εκπαιδευτικός ενημερώνει τους μαθητές ότι το θέμα του σεναρίου είναι η εφηβεία με τις διαφορετικές της όψεις. Αρχικά, προβάλλει στον διαδραστικό πίνακα ένα βίντεο διάρκειας εννέα (9) λεπτών στο οποίο παρουσιάζονται οι θεματικές ενότητες. Μετά την προβολή του βίντεο εξηγεί πως το σενάριο θα υλοποιηθεί στη βάση των αρχών της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, αρχικά με κριτήριο τα προσωπικά τους ενδιαφέροντα, στο πλαίσιο της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου. Έπειτα, μοιράζει στους μαθητές και τις μαθήτριες ένα <u>φύλλο προτίμησης θεματικής ενότητας</u>, στο οποίο παρατίθενται οι θεματικές ενότητες που θα πραγματευτεί κάθε ομάδα και ζητά από καθένα / καθεμιά να επιλέξει τρεις από αυτές ανάλογα με τα ενδιαφέροντά του/της, σημειώνοντας στη δεξιά στήλη Α, Β, Γ κατά προτεραιότητα.</p>			
7'	Αφόρμηση – Οδηγίες	<ul style="list-style-type: none"> • Το διδακτικό σενάριο θα εφαρμοστεί στη σχολική αίθουσα. Κρίνεται απαραίτητη η αναδιάταξη των θρανίων προκειμένου να σχηματιστούν έξι διαφορετικές ομάδες εργασίας. Πάνω στα θρανία κάθε ομάδας θα έχει τοποθετηθεί ένα χάρτινο ταμπελάκι με την θεματική ενότητα που θα πραγματευτούν. • Οι μαθητές έχουν ήδη ενημερωθεί σε ποια ομάδα έχουν τοποθετηθεί με βάση τη δήλωση ενδιαφέροντος από προηγούμενη διδακτική ώρα. Κατά την είσοδό τους στη σχολική αίθουσα παίρνουν τις θέσεις τους στο χώρο που έχει οριστεί για κάθε ομάδα. • Δεδομένου ότι το τμήμα αριθμεί 26 μαθητές και μαθήτριες, έχουν σχεδιαστεί έξι (6) ομάδες, από τις οποίες οι τέσσερις (4) αποτελούνται από τέσσερα μέλη και οι δύο (2) από πέντε. Υπάρχει η πρόβλεψη, σε περίπτωση απουσίας ενός μέλους από τις τετραμελείς ομάδες, να μετακινηθεί ένα μέλος από τις πενταμελείς προς την ελλιπή ομάδα ανάλογα με 	<p>– Οι μαθητές/-τριες επιλέγουν με κριτήριο τα ενδιαφέροντά τους τη θεματική ενότητα που προτιμούν.</p>

		<p>τη δήλωση προτίμησης που είχε υποβάλει. Το ίδιο θα συμβεί και σε περίπτωση που απουσιάζει και άλλος μαθητής ή μαθήτρια από άλλη τετραμελή ομάδα. Σε περίπτωση απουσίας τριών ή περισσότερων μαθητών από το σύνολο της τάξης, τότε θα ακολουθηθεί η διαδικασία όπως περιγράφεται στην επόμενη φάση.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ο εκπαιδευτικός υπενθυμίζει στους μαθητές/-τριες ότι θα πραγματευτούν ένα θέμα που άπτεται των προσωπικών τους βιωμάτων, την εφηβεία σε πολλές από τις εκφάνσεις της. Ως αφόρμηση θέτει τρία (3) ερωτήματα – κλειδιά για τη διδασκαλία και καταγράφει σύντομα τις απαντήσεις των μαθητών/-τριών στον πίνακα. Τα ερωτήματα είναι τα εξής: Τι σημαίνει για εσάς η εφηβεία; / Με τι χαιρείται να ασχολείται ένας έφηβος; / Τι προβληματίζει κυρίως έναν έφηβο; • Στη συνέχεια εξηγεί στους μαθητές ότι δίνονται σε κάθε ομάδα τρία (3) διαφορετικά Φύλλα Εργασίας, από τα οποία θα επιλέξουν τα δύο (2). Κάθε ομάδα θα χωριστεί σε δύο υποομάδες, οι οποίες θα αναλάβουν από ένα (1) Φύλλο Εργασίας η καθεμιά. Προτείνεται κάποια υποομάδα να επιλέξει το Φύλλο Εργασίας 1, το οποίο είναι πιο απαιτητικό, επειδή αυτό βαθμολογείται με τους διπλάσιους πόντους σε σχέση με τα υπόλοιπα Φύλλα. Ενώ δηλαδή οι δραστηριότητες των υπόλοιπων Φύλλων βαθμολογούνται με άριστα το δέκα (10), το αυξημένης δυσκολίας Φύλλο Εργασίας αξιολογείται με άριστα το είκοσι (20). • Σε περίπτωση που κάποια ομάδα ολοκληρώσει νωρίτερα από τον προβλεπόμενο χρόνο τις δραστηριότητές της, δίνεται η δυνατότητα να απαντήσει και στο τρίτο Φύλλο Εργασίας, 	
--	--	--	--

		<p>προκειμένου να αυξήσει τη συνολική βαθμολογία.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Νικήτρια ομάδα θα αναγορευτεί εκείνη που θα σημειώσει περισσότερους πόντους. Το «έπαθλο» είναι η ανακήρυξη των μελών της ομάδας σε «εκπαιδευτικούς για μια ώρα», αναλαμβάνοντας τον ρόλο του δασκάλου σε επόμενο μάθημα, κατόπιν συνεννόησης και συνεργασίας με τον εκπαιδευτικό. 	
Β΄ ΦΑΣΗ			
35΄	<p>Χωρισμός σε ομάδες – Απάντηση στις δραστηριότητες των φύλλων εργασίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ο εκπαιδευτικός διανέμει τα φύλλα εργασίας. • Σε κάθε ομάδα διανέμονται τρία διαφορετικά Φύλλα Εργασίας με μία δραστηριότητα το καθένα. Συνολικά το διδακτικό υλικό των Φύλλων Εργασίας περιλαμβάνει ένα μεγάλο εύρος κειμενικών ειδών: άρθρα, video-ομιλίες, συνεντεύξεις, podcast ειδικών επιστημόνων, ποίημα, διήγημα, τραγούδια με video-clip, σκίτσα, φωτογραφίες, video-απόσπασμα από ελληνική κωμική σειρά. Τα μέλη κάθε ομάδας καλούνται να χωριστούν σε δύο υποομάδες, καθεμιά από τις οποίες θα εκπονήσει ένα Φύλλο Εργασίας. Άρα, κάθε μαθητής στο πλαίσιο της υποομάδας θα εμπλακεί σε μία δραστηριότητα σε χρονικό διάστημα περίπου 30 λεπτών και κάθε ομάδα σε δύο δραστηριότητες. • Κάθε ομάδα διαθέτει ένα τάμπλετ στο οποίο θα έχει εγκατασταθεί το πολυμεσικό υλικό (αρχεία εικόνας και ήχου). Για την αντιμετώπιση ενδεχόμενης δυσλειτουργίας των αρχείων ή σε περίπτωση που κρίνεται αναγκαία η χαμηλή ένταση του ήχου προς αποφυγή θορύβου, υπάρχει η πρόνοια της απόδοσης του προφορικού λόγου σε γραπτό κείμενο στα Φύλλα Εργασίας. • Σε περίπτωση που μία ομάδα αποτελείται -λόγω απουσιών- μόνο από τρία μέλη, τότε 	<p>– Η δυνατότητα επιλογής Φύλλου Εργασίας στο πλαίσιο της ομάδας (ευέλικτη ομαδοποίηση σε υποομάδες) κρίνεται πρόσφορη στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, επειδή κάθε μαθητής/-τρια μπορεί να επιλέξει διαφορετικούς διδακτικούς πόρους (είδη κειμένων με την αντίστοιχη δραστηριότητα) ανάλογα με το μαθησιακό του/της προφίλ.</p> <p>– Σε κάθε ομάδα και Φύλλο Εργασίας οι μαθητές πραγματεύονται κείμενα που ανήκουν σε διαφορετικά είδη λόγου και υλοποιούν δραστηριότητες με ποικίλα μέσα διαφοροποιημένης διδασκαλίας:</p> <p>Ομάδα Α</p> <p><u>Φ.Ε. 1:</u> άρθρο / μέθοδος Cornell</p> <p><u>Φ.Ε. 2:</u> βίντεο – ομιλία / οπτικός γραμματισμός: αποκωδικοποίηση παραγλωσσικών – εξωγλωσσικών στοιχείων – ρόλος στη διαμόρφωση του μηνύματος</p> <p><u>Φ.Ε. 3:</u> video clip – τραγούδι / οπτικός γραμματισμός: κατανόηση – προσωπική ανταπόκριση στο θέμα του τραγουδιού.</p> <p>Ομάδα Β</p> <p><u>Φ.Ε. 1:</u> άρθρο / μοντέλο Frayer</p> <p><u>Φ.Ε. 2:</u> ηχητικό – τραγούδι / μουσική νοημοσύνη: ρόλος της μουσικής επένδυσης στη διαμόρφωση του συναισθηματικού κλίματος.</p> <p><u>Φ.Ε. 3:</u> video – απόσπασμα από ελληνική σειρά / οπτικός γραμματισμός: καλλιέργεια ενσυναίσθησης</p>

		<p>απαντά στις δραστηριότητες μόνο ενός (1) Φύλλου Εργασίας, το οποίο αξιολογείται με τους διπλάσιους από τους προβλεπόμενους βαθμούς.</p>	<p>Ομάδα Γ</p> <p><u>Φ.Ε. 1:</u> συνέντευξη και βίντεο – ομιλία / Διάγραμμα Venn</p> <p><u>Φ.Ε. 2:</u> άρθρο / κατανόηση – προσωπική τοποθέτηση</p> <p><u>Φ.Ε. 3:</u> διήγημα / ερμηνεία – τοποθέτηση απέναντι στο πρόβλημα</p> <p>Ομάδα Δ</p> <p><u>Φ.Ε. 1:</u> άρθρο / κατανόηση – ερμηνεία</p> <p><u>Φ.Ε. 2:</u> τραγούδι – ηχητικό / μουσική νοημοσύνη: ρόλος της μουσικής επένδυσης στη διαμόρφωση του συναισθηματικού κλίματος.</p> <p><u>Φ.Ε. 3:</u> ποίημα / ερμηνεία – συναισθηματική ανταπόκριση</p> <p>Ομάδα Ε</p> <p><u>Φ.Ε. 1:</u> άρθρα / κατανόηση – σύγκριση – διακειμενικότητα – σχολιασμός οπτικής γωνίας – εκφραστικά μέσα</p> <p><u>Φ.Ε. 2:</u> σκίτσα και άρθρο / κατανόηση – σύγκριση – διακειμενικότητα</p> <p><u>Φ.Ε. 3:</u> σκίτσα και άρθρο / κατανόηση – σύγκριση – διακειμενικότητα</p> <p>Ομάδα ΣΤ</p> <p><u>Φ.Ε. 1:</u> άρθρο / μέθοδος Cornell</p> <p><u>Φ.Ε. 2:</u> podcast-συνέντευξη / κατανόηση – ερμηνεία</p> <p><u>Φ.Ε. 3:</u> φωτογραφίες / κριτική προσέγγιση μηνύματος – προσωπική στάση</p>
--	--	--	--

2^ο μάθημα (2 διδακτικές ώρες)

Χρόνος	Πορεία διδασκαλίας	Μαθησιακές και διδακτικές ενέργειες	Στοιχεία διαφοροποίησης (Στρατηγικές και μέσα)
42'+37'	Παρουσίαση ομαδοσυνεργατικών εργασιών – Συμπλήρωση Ατομικού Φύλλου αναστοχασμού	<ul style="list-style-type: none"> • Δεδομένου ότι κάθε ομάδα εκπονεί δύο δραστηριότητες, οι ομάδες καλούνται να παρουσιάσουν συνολικά δώδεκα δραστηριότητες. Κάθε ομάδα διαθέτει περίπου 13 λεπτά για την παρουσίαση των εργασιών τους. • Η χρήση του διαδραστικού πίνακα είναι απαραίτητη προκειμένου οι μαθητές να προβάλλουν -με τη συνδρομή του εκπαιδευτικού- αποσπάσματα των κειμένων που επεξεργάστηκαν. Με αυτόν τον τρόπο το μαθητικό ακροατήριο αντιλαμβάνεται τα πορίσματα των ομάδων και μετέχει στον προβληματισμό για τις υπόλοιπες όψεις της εφηβείας. • Κατά τη διάρκεια των παρουσιάσεων οι μαθητές/-τριες των υπόλοιπων ομάδων συμπληρώνουν το <u>Ατομικό Φύλλο αναστοχασμού</u>, στο οποίο σημειώνουν εν συντομία τι έμαθαν από την εργασία κάθε ομάδας -συμπεριλαμβανομένης και της δικής τους- και ποια απορία είχαν ή τι δεν κατανόησαν επαρκώς. 	
5'	Σύντομη αποτίμηση του πρώτου μέρους του διδακτικού σεναρίου	<ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές/-τριες αποτιμούν ελεύθερα τις δραστηριότητες τόσο των δικών τους Φύλλων Εργασίας όσο και των υπόλοιπων ομάδων ως προς τον βαθμό που ανταποκρίνονταν στα ενδιαφέροντά τους, τις γνώσεις που απέκτησαν, τους προβληματισμούς και τις σκέψεις που τους δημιούργησαν, καθώς και τα οφέλη που αποκόμισαν ή τις ενστάσεις τους. 	

ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΤΑ ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΦΗΒΕΙΑ: ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1**Η διαμόρφωση ταυτότητας στην εφηβεία – «Ποιος είμαι; Τι είμαι; Πού πάω;»**

Το κείμενο είναι απόσπασμα από άρθρο της Ελένης Σίγκου, ψυχολόγου.

«Ποιος είμαι; Τι είμαι; Πού πάω;» Σας θυμίζουν κάτι αυτά τα ερωτήματα; Φαντάζομαι πως αν όχι όλοι, οι περισσότεροι από εμάς περάσαμε τα εφηβικά χρόνια έχοντας τέτοιου είδους προβληματισμούς. Ο Έρικσον (1968) περιέγραψε τη διαδικασία της διαμόρφωσης ταυτότητας ως το μεγαλύτερο εμπόδιο που πρέπει να ξεπεράσουν οι έφηβοι προκειμένου να κάνουν επιτυχώς τη μετάβαση στην ενήλικη ζωή.

Η έννοια της ταυτότητας.

Σύμφωνα με τον Έρικσον (1959), η διαμόρφωση της ταυτότητας είναι συχνά μια χρονοβόρα και περίπλοκη διαδικασία του αυτοπροσδιορισμού (self-definition). Είναι η συνέχεια του ατόμου ανάμεσα στο παρελθόν, το παρόν και το μέλλον. Εμπεριέχει τις κλίσεις και τα ταλέντα του ατόμου και τους ρόλους που είχε ως παιδί οι οποίοι επιβλήθηκαν ή προωθήθηκαν κυρίως από τους γονείς, τους φίλους και την κοινωνία.

Η διαμόρφωση της ταυτότητας.

Ο Μάρσια (1966) επέκτεινε τη θεωρία του Έρικσον ορίζοντας τέσσερα διαφορετικά στάδια στη διαμόρφωση ταυτότητας.

Οι έφηβοι που βρίσκονται στο στάδιο του μορατόριουμ, δηλαδή βρίσκονται σε μια περίοδο που περνούν κρίση ταυτότητας, βιώνουν έντονο άγχος γιατί δεν έχουν πάρει ακόμα αποφάσεις για το ποιοι είναι και τι θέλουν. Μπορεί να βρίσκονται σε διαρκή μάχη με αντικρουόμενες αξίες και επιλογές και συχνά έρχονται αντιμέτωποι με αντιθέσεις. Με τους γονείς μπορεί να έχουν αμφιλεγόμενη σχέση. Από τη μια μπορεί να διεκδικούν την ελευθερία τους και ταυτόχρονα να φοβούνται ή μπορεί να δυσανασχετούν με την αποδοκιμασία των γονιών τους.

Αντίθετα, οι έφηβοι που βρίσκονται στο στάδιο «πρόωρο κλείσιμο» (foreclosure status), δηλαδή έχουν πάρει αποφάσεις και έχουν δεσμευτεί σε αυτές χωρίς να περάσουν κρίση ταυτότητας, βιώνουν ελάχιστο άγχος. Μπορεί να έχουν επιλέξει επαγγελματικό προσανατολισμό, ιδεολογικές θέσεις και να έχουν καλύψει και άλλες πτυχές της προσωπικότητας, αλλά αυτές έχουν καθοριστεί περισσότερο από τους γονείς ή τους δασκάλους παρά από τους ίδιους. Σε αυτό το στάδιο οι έφηβοι τείνουν να διαμορφώνουν στενές σχέσεις και δεσμούς με πρόσωπα που παίζουν σημαντικό ρόλο στη ζωή τους.

Οι έφηβοι που βρίσκονται σε σύγχυση ταυτότητας (diffusion status), έχουν έλλειψη κατεύθυνσης και τους λείπει το κίνητρο για να την αποκτήσουν. Δεν έχουν περάσει κρίση ταυτότητας, δεν έχουν επιλέξει επαγγελματικό προσανατολισμό και δεν έχουν αναπτύξει ηθικό κώδικα. Ως παιδιά, το πιθανότερο είναι ότι έχουν βιώσει απόρριψη και αδιαφορία από τους γονείς τους.

Τέλος, οι έφηβοι που βρίσκονται στο στάδιο της επίτευξης ταυτότητας (identity achievement), έχουν περάσει από κρίση ταυτότητας και έχουν πάρει τις αποφάσεις τους. Αυτό το στάδιο θεωρείται ως το πιο επιθυμητό και ως το πιο ώριμο. Οι έφηβοι έχουν ισορροπημένα συναισθήματα για τους γονείς και την οικογένειά τους, και η επιθυμία τους για ανεξαρτησία δεν φορτίζεται έντονα συναισθηματικά και δεν συνοδεύεται από απομόνωση και από συναισθήματα απόρριψης.

Πηγή: [Η διαμόρφωση ταυτότητας στην εφηβεία – “Ποιος είμαι; Τι είμαι; Πού πάω;” – Parentshelp.gr](#)

ΕΦΗΒΕΙΑ: ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ 2«Η αναζήτηση ταυτότητας στην εφηβεία»

Το ακόλουθο κείμενο αποτελεί απόσπασμα από εισήγηση της Άννας Κανδαράκη, κλινικής ψυχολόγου - ψυχοθεραπεύτριας, στο πλαίσιο της Ημερίδας «Θέλω να με καταλαβαίνεις!», η οποία συνδιοργανώθηκε στις 2 Νοεμβρίου 2019. (Άννα Κανδαράκη - "Εφηβεία: διαβάζεται μόνο μία φορά" (youtube.com))

Ουσιαστικά, η εφηβεία, η ανασκαφή και η ανακάλυψη έχουνε πάρα πολλά κοινά. Ο έφηβος έχει περιέργεια, που η περιέργεια είναι το πρώτο απαραίτητο βήμα για την εξέλιξη. Έχει αναζήτηση. Ο έφηβος ουσιαστικά αναζητά χωρίς να ξέρει ακριβώς πού πηγαίνει, αλλά αρχίζει και ψάχνει. Και όταν βρίσκει, μπαίνει στη διαδικασία της εξερεύνησης. Πάει να καταλάβει περισσότερο. Και στο τέλος φτάνει ουσιαστικά στην ανακάλυψη. Η ανακάλυψη, όπως και η εφηβεία, έχουνε διαφορετικά συναισθήματα. Ο έφηβος, πρώτα απ' όλα, φοβάται. Ο έφηβος αγωνιά, ο έφηβος χαίρεται. Και πίσω πολλές φορές υπάρχει η λύπη. Και πίσω από τη λύπη υπάρχει το πένθος. Και θα μου πείτε: «Πένθος; Γιατί πένθος;» Πένθος υπάρχει όπου δεν υπάρχει επιστροφή. Πένθος βιώνουμε σε ένα χωρισμό. Πένθος βιώνουμε σε ένα αποχωρισμό. Πένθος βιώνουμε και σε ένα θάνατο. Και ουσιαστικά στην εφηβεία μοιάζει λίγο με το μήλο της γνώσης. Δεν μπορούμε να ξαναγυρίσουμε εύκολα στην αθώα παιδικότητα.

Θα σας παραθέσω λοιπόν εδώ κάποιες προτάσεις, κάποια πραγματικά λόγια από εφήβους που έχουν μοιραστεί μαζί μου και στην πορεία κάποια λόγια που έχουν μοιραστεί μαζί μου γονείς, προκειμένου να καταλάβουμε παρέα ποιο είναι αυτό το πένθος, ποια είναι αυτή η απώλεια που ουσιαστικά πενθούμε. Ένας έφηβος λοιπόν μίλησε και είπε: «Κάποτε περνούσα πολύ ωραία στο χωριό με τον παππού και τη γιαγιά. Τώρα βαριέμαι», «Δε με καταλαβαίνει κανείς», «Όλοι κάτι περιμένουν από μένα», «Όλοι με κρίνουν», «Τίποτα δεν με ενδιαφέρει, τίποτα δεν μου αρέσει».

Δραστηριότητα

Αφού παρακολουθήσετε το σχετικό βίντεο της εισήγησης, να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα:

α) Ποια στοιχεία προφορικού λόγου εντοπίζετε στην ομιλία της Άννας Κανδαράκη;

- Ο προφορικός λόγος διακρίνεται για:
- α) τη χρήση ελλειπτικών προτάσεων και ανολοκλήρων φράσεων.
 - β) την προτίμηση στην παρατακτική σύνδεση των προτάσεων και στο ασύνδετο σχήμα.
 - γ) την προτίμηση στην ενεργητική σύνταξη.
 - δ) το όχι ιδιαίτερα επεξεργασμένο λεξιλόγιο.
 - ε) την όχι ιδιαίτερα φροντισμένη οργάνωση – υπάρχουν ασυνταξίες, επαναλήψεις, παύσεις.
 - στ) το αναλυτικό ύφος.
- Ο προφορικός λόγος συνοδεύεται από χειρονομίες, εκφράσεις του προσώπου, επιτονισμό (διακύμανση φωνής που δείχνει τη διάθεση του ομιλητή).

β) Πιστεύετε ότι τα γνωρίσματα προφορικού λόγου που εντοπίσατε ενισχύουν την πειστικότητα του λόγου της ομιλήτριας; Να δικαιολογήσετε την άποψή σας.

Κριτήρια αξιολόγησης	Βαθμοί – Χαρακτηρισμοί			
				
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ <ul style="list-style-type: none">• σαφής διατύπωση άποψης• λογική ανάπτυξη / τεκμηρίωση άποψης	0-1	2	3-4	5
ΟΡΓΑΝΩΣΗ <ul style="list-style-type: none">• σύνδεση νοημάτων – συνεκτικότητα• διάρθρωση προτάσεων – συνοχή	0	1	2	3
ΓΛΩΣΣΑ <ul style="list-style-type: none">• γραμματική – σύνταξη• ορθογραφία – στίξη	0-0,5	1	1,5	2

β) Κάθε μέλος της υπο-ομάδας, αναφερόμενο στον εαυτό του, να συμπληρώσει την πρόταση «Δεν ξέρω...» με δύο – τρεις φράσεις. Προσπαθήστε έπειτα να τις συνταιριάξετε γράφοντας την δική σας απόκριση, ποιητική ή πεζή, στο τραγούδι.

Α' μέλος:

Β' μέλος:

Η απόκρισή μας:

Κριτήρια αξιολόγησης	Βαθμοί – Χαρακτηρισμοί			
				
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ				
<ul style="list-style-type: none"> σαφής διατύπωση άποψης λογική ανάπτυξη / τεκμηρίωση άποψης 	0-1	2	3-4	5
ΟΡΓΑΝΩΣΗ				
<ul style="list-style-type: none"> σύνδεση νοημάτων – συνεκτικότητα διάρθρωση προτάσεων – συνοχή 	0	1	2	3
ΓΛΩΣΣΑ				
<ul style="list-style-type: none"> γραμματική – σύνταξη ορθογραφία – στίξη 	0-0,5	1	1,5	2

ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΣΤΗΝ ΕΦΗΒΕΙΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Η φιλία στην εφηβεία

Το κείμενο είναι απόσπασμα από άρθρο της ψυχολόγου Ελένης Παπαδοπούλου. Το θέμα του είναι η αξία της φιλίας και ο ρόλος της στην εφηβική ηλικία.

Η φιλία είναι απαραίτητη κατά την περίοδο της εφηβείας, στη διάρκεια της οποίας αλλάζουν οι σχέσεις που έχουμε με την οικογένειά μας. Στην εφηβεία προτιμούμε να περνάμε περισσότερο χρόνο με τους φίλους μας. Γι' αυτό το λόγο, ίσως, οι έφηβοι λένε ότι η φιλία είναι ό,τι πιο σημαντικό έχουν στη ζωή τους. Αναζητούμε έναν φίλο που να μας ταιριάζει, για να του εμπιστευτούμε τις δυσκολίες μας, να μας στηρίζει και να περνάμε ευχάριστες στιγμές.

Τα κριτήρια, σύμφωνα με τα οποία συνήθως επιλέγουμε φίλους, είναι το να έχουμε παρόμοιες αντιλήψεις, αξιοπιστία, υποστήριξη, σταθερότητα, να αντλούμε χαρά, να είμαστε ο εαυτός μας, να συμπληρώνουμε ο ένας τον άλλο, αλλά και να μπορούμε να διαφωνούμε. Θέλουμε να γνωρίζουμε συνομηλίκους και να ανταλλάσσουμε απόψεις για τα ρούχα, τα χτενίσματα και τα ενδιαφέροντά μας. Όλα αυτά μας ενώνουν και μας κάνουν να νιώθουμε πιο δυνατοί.

Ταυτιζόμαστε με τους φίλους μας, όπως παλιότερα ταυτιζόμασταν με τους γονείς μας. Θεωρούμε πολύ σημαντική την εικόνα που η παρέα δημιουργεί για εμάς. Συχνά προσπαθούμε να είμαστε απόλυτα όμοιοι με τους φίλους μας, για να μη μας απορρίψουν. Όμως, μια ομάδα λειτουργεί ακόμη καλύτερα, όταν τα άτομα που την αποτελούν συμπληρώνουν ο ένας τον άλλο μέσα από τις διαφορές τους. Είναι σημαντικό, λοιπόν, να βρούμε μια ισορροπία ανάμεσα στην ομοιότητα που θέλουμε να έχουμε με τους φίλους μας και στη μοναδικότητα που έχει ο καθένας μας. Έτσι, δημιουργείται μια πραγματική φιλία που αντέχει στον χρόνο.

Βασική αξία στη φιλία είναι να μπορούμε να εμπιστευτούμε τον άλλο και να νιώθουμε ασφαλείς μαζί του. Αν προδώσει την εμπιστοσύνη μας, αυτό είναι οδυνηρό. Χρειάζεται όμως να μη φτάνουμε να προδίδουμε τον εαυτό μας, για να μην προδώσουμε έναν φίλο. Μερικές φορές, προκειμένου να μη χάσουμε έναν φίλο, κάνουμε πράγματα που δεν θέλουμε. Αντί γι' αυτό, μπορούμε να εξηγήσουμε τους λόγους που έχουμε μια διαφορετική επιθυμία. Η πραγματική φιλία μάς δίνει τη δυνατότητα να εμπιστευτούμε, να δεσμευτούμε και να εξελιχθούμε ως άνθρωποι. Ακόμα και όταν ενηλικιωθούν οι έφηβοι, οι φίλοι μπορούν να τους κάνουν να νιώθουν ασφαλείς και να τους βοηθούν στις δυσκολίες. Οι φιλίες που δημιουργούνται στην εφηβεία συχνά διαρκούν μια ολόκληρη ζωή.

ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΣΤΗΝ ΕΦΗΒΕΙΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Χάρις Αλεξίου, «Μίλα μας»

Πρόσεχε, πρόσεχε, παιδί μου, πώς μιλάς
και προπαντός σε μας που σ' αγαπάμε.

Δυο φιλαράκια έκανες και θέλεις να τα φας,
αφού όταν το σκας αλλού κοιτάμε.

Πρόσεχε, πρόσεχε, παιδί μου, πώς μιλάς
και προπαντός σε μας που σ' αγαπάμε.

j

Τους φίλους τούς διαλέγουμε,
γι' αυτό δεν τους παιδεύουμε,
τα μυστικά μας λέμε.

Κι εμείς ερωτητήκαμε
αλλά δεν τρελαθήκαμε,
τους φίλους δεν τους καίμε.

Μίλα μας, μίλα μας γιατί μας αγαπάς,
τι κρύβεσαι από μας κι απ' τη σκιά σου;

Δυο φιλαράκια έκανες και θέλεις να τα φας,
για πρόσεξε μην έρθει κι η σειρά σου.

Μίλα μας, μίλα μας γιατί μας αγαπάς,
για πρόσεξε μην έρθει κι η σειρά σου.

Δραστηριότητα

α) Ποιο είναι το μήνυμα που θέλει να μεταδώσει το «ποιητικό υποκείμενο» στη φίλη του; Να επισημάνετε δύο (2) γλωσσικές επιλογές με τις οποίες επιχειρεί να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα του μηνύματος.

β) Ποια συναισθήματα και σκέψεις σας δημιουργεί το τραγούδι σχετικά με την αξία της φιλίας στην εφηβεία; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

Κριτήρια αξιολόγησης	Βαθμοί – Χαρακτηρισμοί			
				
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ <ul style="list-style-type: none">• σαφής διατύπωση άποψης• λογική ανάπτυξη / τεκμηρίωση άποψης	0-1	2	3-4	5
ΟΡΓΑΝΩΣΗ <ul style="list-style-type: none">• σύνδεση νοημάτων – συνεκτικότητα• διάρθρωση προτάσεων – συνοχή	0	1	2	3
ΓΛΩΣΣΑ <ul style="list-style-type: none">• γραμματική – σύνταξη• ορθογραφία – στίξη	0-0,5	1	1,5	2

ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΣΤΗΝ ΕΦΗΒΕΙΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

Μάρκος: Αφρούλα, μην παίζετε παιχνίδια μαζί μου. Ξέρω ότι η Εύα πήγε με κάποιον άλλον και ενώ της είχα πει ότι γυρίζω πίσω.

Αφρούλα: Δεν πήγε με κανέναν.

Μάρκος: Πήγε! Το έγραφε στο ημερολόγιό της. Είχε και ένα σημάδι στον λαιμό.

Αφρούλα: Ρούφηγμα εννοείς;

Μάρκος: Ρούφηγμα. Τι άλλο; Πήγε με τον Άλεξ.

Αφρούλα: Με τον Άλεξ;

Μάρκος: Γιατί; σου κάνει εντύπωση;

Αφρούλα: Μου κάνει εντύπωση, γιατί ο Άλεξ την επόμενη μέρα που έφυγες παρουσιάστηκε στο στρατό.

Μάρκος: Ναι, αλλά έτσι μου είχε δώσει ο Μήτσος να καταλάβω.

Αφρούλα: Ο Μήτσος...

(Η Αφρούλα θυμάται...)

Εύα: Λοιπόν, Μήτσο, άμα θέλεις πάμε να συνεχίσουμε στην αποθηκούλα, που δεν θα ενοχλούμε και κανέναν.

Μήτσος: Πολύ καλή ιδέα, ρε συ Εύα. Άμα είναι να μην ενοχλούμε κιόλας, πάμε στην αποθηκούλα.

Αφρούλα: Ναι, πάμε, Μήτσο;

Μήτσος: Όχι, εγώ θα μείνω, δεν φεύγω.

Μιχάλης: Καλά, να μου το θυμηθείς. Αυτοί οι δύο θα τα φτιάξουνε και θα τον ξεχάσουνε μια χαρά τον Μάρκο.

Αφρούλα: Δεν ήταν ο Άλεξ.

Μάρκος: Αλλά;

Αφρούλα: Ο Μήτσος ήτανε.

Αφρούλα: Λοιπόν, αυτό το πάρτι γίνεται για τον Μάρκο που γύρισε πάλι κοντά μας.

Συμμαθητές: Μπράβο, μπράβο, μπράβο!

Μήτσος: Γεια σε όλους! Γεια σε όλες! Χαίρομαι που είμαι πάλι εδώ και βλέπω τις μούρες σας, πάλι εδώ στα ίδια και τα ίδια, στην πρέσα, στο ζόρι, στην τρέλα μας!

Συμμαθητές: Μπράβο, μπράβο, μπράβο!

Μάρκος: Θέλω να σας ευχαριστήσω. Ήταν πολύ συγκινητικό εκ μέρους σας που κάνατε αυτό το πάρτι για μένα. Ιδιαίτερα όμως θέλω να ευχαριστήσω την Εύα και τον κολλητό μου φίλο, τον Μήτσο.

Συμμαθητές: Μπράβο, μπράβο, μπράβο!

Μάρκος: Τον Μήτσο, που από μικρά παιδιά τα μοιραζόμαστε όλα και συνεχίζουμε να τα μοιραζόμαστε. Ακόμα και πράγματα που δεν μοιράζονται οι φίλοι μεταξύ τους, όπως τις κοπέλες τους.

Συμμαθητές: Μπράβο, μπράβο, μπράβο, μπράβο!

Αφρούλα: Κι εγώ θέλω να ευχαριστήσω την καλύτερή μου φίλη, την Εύα, που έχει τόσο προχωρημένη αντίληψη της φιλίας. Μπράβο, Εύα!

Συμμαθητές: Μπράβο, Εύα! Μπράβο, μπράβο!

Μήτσος: Δε χρειάζεται, λες, να τους πούμε κάτι, ε;

Εύα: Όχι, δεν χρειάζεται.

Δραστηριότητα

α) Με βάση το απόσπασμα από τη σειρά «Ευτυχισμένοι μαζί» και τις δικές σας απόψεις, ποιες είναι οι βασικές προϋποθέσεις για τη διατήρηση μιας γνήσιας φιλίας και ποιοι είναι οι κυριότεροι κίνδυνοι;

β) Πώς θα ενεργούσατε εσείς, αν ήσασταν στη θέση της Εύας και του Μήτσου;

Κριτήρια αξιολόγησης	Βαθμοί – Χαρακτηρισμοί			
				
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ <ul style="list-style-type: none">σαφής διατύπωση άποψηςλογική ανάπτυξη / τεκμηρίωση άποψης	0-1	2	3-4	5
ΟΡΓΑΝΩΣΗ <ul style="list-style-type: none">σύνδεση νοημάτων – συνεκτικότηταδιάρθρωση προτάσεων – συνοχή	0	1	2	3
ΓΛΩΣΣΑ <ul style="list-style-type: none">λεξιλογικός πλούτοςγραμματική – σύνταξηορθογραφία – στίξη	0-0,5	1	1,5	2

ΣΧΕΣΕΙΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΕΦΗΒΩΝ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1**[Γονείς και έφηβοι: Μια διαρκής σύγκρουση]**

Το κείμενο είναι απόσπασμα από τη συνέντευξη του Joseph Knobel Freud, ψυχαναλυτή, δισέγγονου του Sigmund Freud. Η συνέντευξη αναρτήθηκε στον ιστότοπο <https://book.ert.gr> στις 17 Δεκεμβρίου 2018.

Είναι απαραίτητο οι έφηβοι να συγκρούονται με τους γονείς τους και οι γονείς να συγκρούονται με τους εφήβους. Πρέπει να τους βάζουν όρια και να μην είναι «φίλοι» τους. Είναι βασικό οι γονείς να θέτουν όρια και οι έφηβοι να έχουν έναν γονιό με τον οποίο να μπορούν να συγκρουστούν. Το πρόβλημα της σύγχρονης κοινωνίας είναι η έλλειψη επικοινωνίας με τους γονείς. Επικοινωνούν ελάχιστα με τα παιδιά τους και οι έφηβοι πλέον είναι υπερβολικά μόνοι τους. Δεν έχουν κάποιον με τον οποίον να συγκρουστούν. Έτσι, νιώθουν παραμελημένοι και εγκαταλελειμμένοι. Οι αυταρχικοί γονείς του παρελθόντος έχουν δώσει τη θέση τους σε γονείς πολύ ανεκτικούς.

Αυτό δημιουργεί γενιές νέων υπερβολικά παραμελημένων. Έτσι, οι νέοι καταφεύγουν σ' έναν μηχανισμό άμυνας και γίνονται επιθετικοί απέναντι στους γονείς που δεν τους προσέχουν. Οδηγούνται στο να γίνονται τυραννικοί ως άμυνα απέναντι στην αγωνία τους και τη μοναξιά τους. Έτσι είναι οι σύγχρονοι έφηβοι: παιδιά που βιώνουν τρομακτική εγκατάλειψη.

Χωρίς όρια τα παιδιά νιώθουν εγκαταλελειμμένα. Αν και οι έφηβοι νομίζουν ότι λαχταρούν την απόλυτη ελευθερία, τελικά βιώνουν το απόλυτο χάος. Ένα παιδί που έχει απέναντί του έναν ενήλικα που θα του ορίσει μια ορισμένη ώρα, για να γυρίσει στο σπίτι ή που θα του πει «Κάνε τα μαθήματά σου!», καταλαβαίνει ότι ο ενήλικας νοιάζεται γι' αυτό. Έτσι, όταν τα σύγχρονα παιδιά και έφηβοι δεν έχουν απέναντί τους ενήλικες που νοιάζονται γι' αυτούς, νιώθουν πραγματικά εγκαταλελειμμένοι. Νιώθουν αγωνία. Έχω πει ότι τον τελευταίο καιρό βλέπουμε γονείς που είναι οι ίδιοι αρκετά έφηβοι. Είναι όλοι μικροί στο σπίτι. Δεν υπάρχει κανένας ενήλικας να θέτει κανόνες. Κι αυτό προκαλεί μεγάλο άγχος. Είναι πολύ δύσκολο να είσαι γονιός. Είναι μια πρόκληση, μια πραγματική πρόκληση.

ΚΕΙΜΕΝΟ 2**Γονείς – έφηβοι: ο ρόλος των ορίων**

Το κείμενο αποτελεί απόσπασμα από εισήγηση της Άννας Κανδαράκη, κλινικής ψυχολόγου - ψυχοθεραπεύτριας, στο πλαίσιο της Ημερίδας «Θέλω να με καταλαβαίνεις!», η οποία συνδιοργανώθηκε στις 2 Νοεμβρίου 2019. (Άννα Κανδαράκη - "Εφηβεία: διαβάζεται μόνο μία φορά" (youtube.com))

Ουσιαστικά, λοιπόν, ο έφηβος πρέπει να μπορέσει να φτιάξει το «εγώ» του ανάμεσα σε «εκείνο», στα ένστικτα και στις ορμές που βγαίνουν, αλλά και σε ένα «πρέπει». Θα πρέπει να ισορροπήσει. Άρα η εφηβεία έχει και τη μορφή της μάχης. Είναι μια διαρκής μάχη για μια ισορροπία, να μπορέσει να κρατηθεί σαν μια βάρκα, φανταστείτε το, όπου ο έφηβος παλεύει να μην βουλιάξει από τη μια, να κρατηθεί στην επιφάνεια από την άλλη. Και εμείς οι ενήλικες τι κάνουμε μέσα σε όλο αυτό; Τι ρόλο έχουμε μέσα σε όλο αυτό; Γιατί ο έφηβος για να μπορέσει να δώσει αυτή τη μάχη πρέπει να μπορεί και να νιώθει ασφάλεια. Και πώς έρχεται η ασφάλεια; Η ασφάλεια έρχεται με τα όρια. Τι είναι όμως όριο; Πόσο συχνά το ακούμε αυτό: «να βάλετε όρια, βάλτε τα όριά σας». Τι σημαίνει αυτό; Πόσο εύκολο είναι να καταλάβουμε; «Βάλτε τα όρια σας».

Όριο -το ακούσαμε και πριν- σίγουρα δεν είναι το εμπόδιο. Δεν κλείνουμε αυτή την πόρτα για να εμποδίσουμε τον κόσμο να μπει μέσα. Κλείνουμε αυτή την πόρτα για να μπορέσουμε να προστατέψουμε αυτό που γίνεται εδώ. Το όριο λοιπόν είναι προστασία. Δεν είναι απλά πώς να πω όχι. Είναι προστασία, είναι ασφάλεια και είναι ένας τρόπος για να μπορέσει ο έφηβος να νιώσει ελευθερία. Αν πάρω εγώ έναν έφηβο και του πω «πήγαινε στη ζούγκλα, είσαι απόλυτα ελεύθερος, δεν θα σε φωνάξω καθόλου, πήγαινε να παίξεις αλλά έχε το νου σου λίγο μπορεί να εμφανιστεί κανα θηρίο, να σε σφάζει», το πιο πιθανό να μην κουνηθεί καθόλου. Θα είναι φοβισμένος και θα περιμένει να δει πώς θα περάσει η νύχτα. Αν πάλι του πω «εδώ πέρα έχω μια μεγάλη αλάνα, ένα μεγάλο δάσος το οποίο το έχω περιφράξει και είναι ασφαλές, μπορείς μέσα εκεί να κάνεις ό,τι θέλεις». Εκεί θα ξαμοληθεί ο έφηβος για να μπορέσει να εξερευνησει, για να μπορέσει να ανακαλύψει, όπως είδαμε και πριν.

Και θα πρέπει ο γονιός να είναι σε εγρήγορση όταν δει ότι τα έχει καταλάβει και έχει εξερευνήσει αυτό το χώρο, να του ανοίξει και λίγο ακόμα τα όρια για να μπορέσει να νιώσει και πάλι ελεύθερος. Αλλά χωρίς όρια δεν υπάρχει ελευθερία. Και ακριβώς επειδή το όριο δεν είναι απλά το να πω όχι, χρειάζεται χρόνο. Ο έφηβος χρειάζεται χρόνο, όπως κάθε σχέση χρειάζεται χρόνο και, όπως ειπώθηκε στην αρχή, όντως η εφηβεία καταγράφεται σαν μία σχέση που θέλει το χρόνο της.

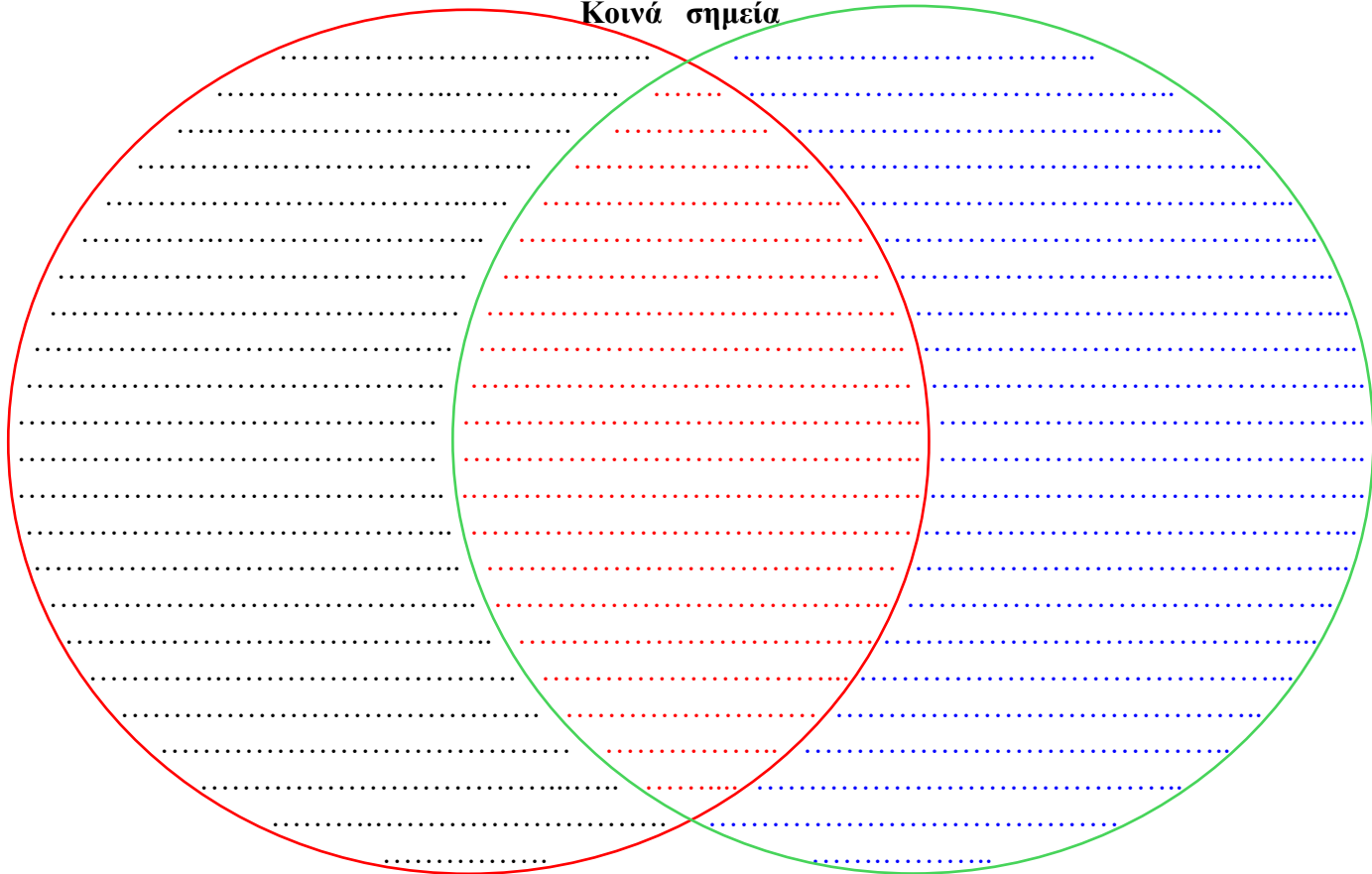
Δραστηριότητα

Αφού μελετήσετε το **κείμενο 1** και ακούσετε το **απόσπασμα από την εισήγηση** της Άννας Κανδαράκη, να καταγράψετε με συντομία τις κοινές και διαφορετικές προσεγγίσεις των δύο ομιλητών αναφορικά με τη σχέση των εφήβων με τους γονείς τους.

Joseph Knobel Freud

Άννα Κανδαράκη

Κοινά σημεία

Η δραστηριότητα παίρνει διπλάσια βαθμολογία σε σχέση με τις υπόλοιπες, επειδή είναι πιο απαιτητική!

Κριτήρια αξιολόγησης	Βαθμοί – Χαρακτηρισμοί			
	😬	😬	😬	😄
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ				
• πληρότητα	0-2	3-5	6-7	8-9
ΟΡΓΑΝΩΣΗ				
• ένταξη πληροφορίας στο κατάλληλο πλαίσιο	0-1	2-3	4-5	6-7
ΓΛΩΣΣΑ				
• ορθογραφία	0-1	2	3	4

ΣΧΕΣΕΙΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΕΦΗΒΩΝ

ΚΕΙΜΕΝΟ 3Δεν μπορώ να επιβάλλω όρια στον έφηβο. Τι να κάνω;

Το κείμενο αποτελεί απόσπασμα από άρθρο της Ευφροσύνης Αλεβίζου, Δρ. Αναπτυξιακής Ψυχολογίας – Ψυχοθεραπεύτριας.

Συνήθως οι γονείς παρατηρούν μια συστηματική παραβίαση ορίων και κανόνων όταν τα παιδιά μπαίνουν στη μέση φάση της εφηβείας. Ψάχνουμε λοιπόν να βρούμε τι συνέβη, τι άλλαξε στην επικοινωνία μέσα στην οικογένεια, ώστε να εντοπίσουμε τους παράγοντες που συμβάλλουν στην άρνηση συνεργασίας του εφήβου με τους γονείς.

Αρχικά, θα σας υπενθυμίσω ότι, ως ένα βαθμό, είναι φυσιολογική και αναμενόμενη η αμφισβήτηση των ορίων στη διάρκεια της εφηβείας γιατί είναι η εποχή που τα παιδιά κάνουν μια πρώτη απόπειρα να ορίσουν τον εαυτό τους ως προσωπικότητες έξω από το πλαίσιο της οικογένειας και της σχέσης με τους γονείς. Είναι, επίσης, η εποχή που τα παιδιά ανοίγονται σε σχέσεις και χτίζουν μια κοινωνική ζωή που εκφράζει τα ενδιαφέροντα και τις προτιμήσεις τους, που μπορεί να διαφοροποιούνται από αυτά των ενηλίκων.

Σε συνδυασμό με τις παραπάνω μεταβατικές καταστάσεις, ο εγκέφαλος του εφήβου είναι ακόμα υπό κατασκευή. Τι σημαίνει αυτό; Αυτό σημαίνει ότι οι έφηβοι πειραματίζονται και δοκιμάζουν καινούργια πράγματα, ενώ δεν είναι πάντοτε σε θέση να παίρνουν σωστές αποφάσεις, να εκλογικεύουν και να προβλέπουν τις συνέπειες των αποφάσεων και των πράξεών τους. Οι έφηβοι, επίσης, όπως πιθανόν να θυμάστε και από την δική σας εφηβεία, βιώνουν τις καταστάσεις πολύ πιο έντονα σε συναισθηματικό επίπεδο, παθιάζονται, ενθουσιάζονται, είναι πιο αυθόρμητοι και παρορμητικοί και επηρεάζονται φυσικά σε μεγαλύτερο βαθμό από τους συνομηλίκους και την παρέα τους σε σύγκριση με τους ενήλικες.

Μεγαλώνοντας οι έφηβοι εξασκούνται σταδιακά στο να εκλογικεύουν καταστάσεις και να αντιλαμβάνονται την συνολικότερη εικόνα των πραγμάτων, την εικόνα δηλαδή που δεν αφορά αποκλειστικά το εδώ και τώρα των σκέψεων, των πράξεων και των συναισθημάτων τους. Εδώ λοιπόν έρχεται να παίξει κρίσιμο ρόλο η οριοθέτηση από πλευράς των ενηλίκων. Γιατί οφείλουμε να οριοθετήσουμε τον έφηβο; Για να του παρέχουμε το ασφαλές πλαίσιο που χρειάζεται για να μεγαλώσει, να ωριμάσει και να αυτονομηθεί έχοντας μάθει να προστατεύει τον εαυτό του. Τα όρια είναι το μέσο με το οποίο γονείς και έφηβοι ελέγχουν το ρυθμό των αλλαγών που συμβαίνουν αυτή την περίοδο της ζωής, ώστε να είναι διαχειρίσιμες και να οδηγούν στην ωριμότητα.

Πηγή: [Δεν μπορώ να επιβάλλω όρια στον έφηβο. Τι να κάνω; - efiveia.gr](http://efiveia.gr)

Δραστηριότητα

α) Γιατί είναι φυσιολογική και αναμενόμενη η αμφισβήτηση των ορίων από τους εφήβους, σύμφωνα με το κείμενο;

β) Πώς αντιλαμβάνεστε εσείς τα όρια που σας θέτουν οι γονείς σας; Τι θα απαντούσατε στην κα. Αλεβίζου, προκειμένου να ακουστεί και η οπτική του εφήβου για τον ρόλο των ορίων;

Κριτήρια αξιολόγησης	Βαθμοί – Χαρακτηρισμοί			
	😞	😐	😊	😄
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ <ul style="list-style-type: none">σαφής διατύπωση άποψηςλογική ανάπτυξη / τεκμηρίωση άποψης	0-1	2	3-4	5
ΟΡΓΑΝΩΣΗ <ul style="list-style-type: none">σύνδεση νοημάτων – συνεκτικότηταδιάρθρωση προτάσεων – συνοχή	0	1	2	3
ΓΛΩΣΣΑ <ul style="list-style-type: none">λεξιλογικός πλούτοςγραμματική – σύνταξηορθογραφία – στίξη	0-0,5	1	1,5	2

ΣΧΕΣΕΙΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΕΦΗΒΩΝ

ΚΕΙΜΕΝΟ 3Ο γλάρος που λάτρευε να πετά!

Το κείμενο είναι απόσπασμα από το βιβλίο «Ο γλάρος Ιωνάθαν Λίβινγκστον» του Ρίτσαρντ Μπαχ (1970).

Οι πιο πολλοί γλάροι το μόνο που μπαίνουν στον κόπο να μάθουν είναι οι βασικές αρχές της πτήσης – δηλαδή πώς να πετούν για να φτάσουν από την ακροθαλασσιά στην τροφή τους, και πάλι πίσω. Γι' αυτούς δεν έχει σημασία το πέταγμα, αλλά το φαγητό. Όμως, για τούτον εδώ το γλάρο, μετρούσε πολύ περισσότερο η χαρά του να πετάει. Πάνω από καθετί άλλο, ο Ιωνάθαν Λίβινγκστον ο Γλάρος λάτρευε το πέταγμα.

Σύντομα ανακάλυψε πως αυτός ο τρόπος σκέψης δεν ήταν ό,τι το καλύτερο για να γίνει αγαπητός στα άλλα πουλιά. Ακόμα και οι ίδιοι οι γονείς του είχαν αρχίσει να ανησυχούν βλέποντας τον Ιωνάθαν να πειραματίζεται μέρες ολόκληρες, μονάχος, πραγματοποιώντας εκατοντάδες πτήσεις σε χαμηλά ύψη.

Δεν ήξερε το γιατί, λόγου χάρη, αλλά όταν πετούσε πάνω από το νερό σε ύψος μικρότερο από το μισό άνοιγμα των φτερών του, μπορούσε κι έμενε πιο πολύ στον αέρα και μάλιστα με λιγότερη προσπάθεια. (...) Όταν άρχισε να προσγειώνεται στην παραλία γλιστρώντας με τα πόδια πάνω και να μετράει μετά με βήματα το μήκος της ολίσθησής του στην άμμο, τότε ήταν που οι γονείς του τρόμαζαν πολύ.

«Γιατί, Ίωνα, γιατί;» τον ρώτησε μια φορά η μητέρα του. «Γιατί δεν μπορείς, Ιωνάθαν, να είσαι κι εσύ σαν όλα τ' άλλα γλαροπούλια; Γιατί δεν αφήνεις τα χαμηλά πετάγματα για τους πελεκάνους και τα άλμπατρος; Γιατί δεν τρως; Φτερό και κόκαλο είσαι, γιόκα μου!»

«Δε με νοιάζει αν είμαι φτερό και κόκαλο, μάνα. Το μόνο που θέλω είναι να μάθω τι μπορώ και τι δεν μπορώ να κάνω στον αέρα – αυτό και τίποτε άλλο. Το μόνο που θέλω είναι να μάθω».

«Άκου δω, Ιωνάθαν», είπε αυστηρά αλλά καλοσυνάτα ο πατέρας του. (...) Αν υπάρχει κάτι που πρέπει να μάθεις, είναι πώς να εξασφαλίζεις την τροφή σου. Καλά και άγια όλα αυτά που κάθεται και μας αραδιάζεις για το πέταγμα, αλλά δε γεμίζουν το στομάχι. Μην ξεχνάς πως ο λόγος που πετάς είναι για να βρίσκεις την τροφή σου».

Ο Ιωνάθαν κούνησε το κεφάλι του υπάκουα. Για λίγες μέρες προσπάθησε να συμπεριφέρεται όπως τα άλλα θαλασσοπούλια. Πραγματικά δοκίμασε κρώζοντας και μαλώνοντας με τους άλλους γλάρους γύρω από μόλους και ψαρόβαρκες, και βουτώντας για ν' αρπάξει απομεινάρια από ψάρια και ψωμιά. Ωστόσο, τίποτα δεν πήγαινε καλά.

Όλα τούτα δεν έχουν κανένα νόημα, σκέφτηκε. Θα μπορούσα όλες αυτές τις μέρες να μαθαίνω να πετάω. Υπάρχουν τόσα πολλά πράγματα που δεν ξέρω ακόμα!

Πριν περάσει πολύς καιρός, ο Ιωνάθαν ο Γλάρος βρέθηκε πάλι μόνος στα ανοιχτά της θάλασσας, πεινασμένος, ευτυχισμένος, μαθητής.

Το κύριο μάθημα ήταν η ταχύτητα και μετά από εξάσκηση μιας εβδομάδας, ήξερε περισσότερα γι' αυτήν απ' όσα ο γοργότερος γλάρος όλου του κόσμου.

ΕΦΗΒΕΙΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΑΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1Ο έρωτας στα χρόνια της εφηβείας

Το κείμενο είναι απόσπασμα από άρθρο του Χρήστου Κοροβίλα, Κλινικού Ψυχολόγου και Ψυχοθεραπευτή.

Ο τρόπος που αλλάζει η ζωή ενός εφήβου φαίνεται και από το πώς βιώνεται ο έρωτας στα χρόνια της εφηβείας, μια αίσθηση πολύ πιο συγκινητική και συναρπαστική από οτιδήποτε έχει βιώσει ένας έφηβος μέχρι τώρα. Μοιάζει με μια εμπειρία «κατανάλωσης» – ο ένας είναι συνεχώς στην σκέψη του άλλου. Πρόκειται για μια συγχωνευμένη σχέση – ο ένας αισθάνεται κομμάτι του άλλου και δεν αισθάνεται αρκετά «ολόκληρος» όταν δεν βρίσκεται μαζί του.

Μπορεί να υπάρχει μια αίσθηση «απελπισμένης» συναισθηματικής σύνδεσης – έτσι η χαρά του να έχει ο ένας τον άλλο συνοδεύεται από τον φόβο ότι ο ένας θα χάσει τον άλλον. Οι συγκρούσεις μοιάζουν οδυνηρές καθώς οι έφηβοι παλεύουν με ζητήματα ελευθερίας και κτητικότητα, ειλικρίνειας και εξαπάτησης, εμπιστοσύνης και ζήλιας, ευχαρίστησης και θυσίας, ζητήματα τύπου «είμαστε μαζί» και «είμαστε χώρια».

Είναι σημαντικό για τους γονείς να είναι ενήμεροι όσον αφορά τέτοιου είδους εντάσεις προκειμένου να μπορέσουν να καταλάβουν και να αισθανθούν την πολυπλοκότητα των ζητημάτων που αντιμετωπίζει ο γιος ή η κόρη τους. Ο έρωτας στην εφηβεία έχει το δικό του τίμημα καθώς προκύπτουν διαστήματα μεγάλης θλίψης όταν προσωρινά χάνεται η αίσθηση αρμονίας ή όταν εμφανίζονται εμπόδια.

Συχνά στα χρόνια του Λυκείου οι γονείς ανησυχούν όταν ο γιος ή η κόρη τους ερωτεύεται. Ίσως δεν θέλουν το παιδί τους να αντιμετωπίσει τέτοια σοβαρά ζητήματα τόσο νωρίς. Ίσως να μην εμπιστεύονται, να μην νιώθουν άνετα ή να μην εγκρίνουν εκείνον/η που διάλεξε ο γιος ή η κόρη τους. Ίσως υποπτεύονται ότι ενδέχεται να υπάρξει κάποιου είδους κακομεταχείριση. Ίσως φοβούνται την αυξημένη πιθανότητα σεξουαλικής επαφής.

Συχνά οι γονείς δυσκολεύονται να εκτιμήσουν την αξία και τα οφέλη που προέρχονται από τις εφηβικές σχέσεις αγάπης. Για παράδειγμα, εστιάζοντας ο ένας την προσοχή του στον άλλο και αφιερώνοντας περισσότερο χρόνο στη σχέση, το ζευγάρι συχνά απέχει από ένα μεγάλο μέρος συχνά προβληματικών συμπεριφορών κοινωνικοποίησης της ηλικίας, όπως υπερβολές σε ξενύχτια, αλκοόλ, φασαρίες κλπ. Με το να έχει την εμπειρία ενός ουσιαστικότερου βαθμού φροντίδας που είναι πιο βαθύς από αυτόν μιας περιστασιακής σχέσης, το ζευγάρι μοιάζει να ωριμάζει κοινωνικά με τρόπους όπου συνομήλικοι που εμπλέκονται λιγότερο σε ζητήματα σχέσεων δεν γνωρίζουν.

Πηγή: <https://www.korovilas.gr/erotas-efiveia/>

ΕΦΗΒΕΙΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΑΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Αγάπη (Πόσο πολύ σ' αγάπησα)

Πόσο πολύ, πόσο πολύ,
πόσο πολύ σ' αγάπησα
ποτέ δε θα το μάθεις.
Απ' τη ζωή, απ' τη ζωή,
απ' τη ζωή μου πέρασες
κι αλάργεψες κι εχάθης
καθώς τα διαβατάρικα
κι αγύριστα πουλιά.

Πόσο πολύ σ' αγάπησα,
ποτέ δε θα το μάθεις.

Κι αν δεν προσμένεις να με δεις
κι αν δεν προσμένεις να με δεις
κι εγώ πως θα ξανάρθεις
εσύ του πρώτου ονείρου μου
γλυκύτατη πνοή.

Αιώνια θα το τραγουδώ,
αιώνια θα το τραγουδώ
κι εσύ δε θα το μάθεις
πως οι στιγμές που μου 'δωσες
αξίζουν μια ζωή.

Πόσο πολύ σ' αγάπησα,
ποτέ δε θα το μάθεις.

Στίχοι: Παΐζη Κατίνα / Μουσική: Δημητρίου Βασίλης

ΕΦΗΒΕΙΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΑΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

Έρωτας τάχα

Έρωτας τάχα να 'ν' αυτό
που έτσι με κάνει να ποθώ
τη συντροφιά σου;
Που σαν βραδιάζει, τριγυρνώ
τα φωτισμένα για να ιδώ
παράθυρά σου;

Έρωτας να 'ναι η σιωπή
που, όταν σε βλέπω, μου το κλει
σφιχτά το στόμα;
Που κι όταν μείνω μοναχή,
στέκω βουβή κι εκστατική
ώρες ακόμα;

Έρωτας να 'ναι ή συμφορά
με κάποιου αγγέλου τα φτερά
που έχει φορέσει,
κι έρχετ' ακόμη μια φορά
με τέτοια δώρα τρυφερά
να με πλανέσει;

Μα ό,τι και να 'ναι, το ποθώ,
και καλώς νά 'ρθει το κακό
που είν' από σένα!

Θα γίνει υπέρτατο αγαθό,
στα πόδια σου αν θα σωριαστώ
τ' αγαπημένα!

Μυρτιώτισσα (ψευδώνυμο της ποιήτριας και ηθοποιού Θεώνης Δρακοπούλου, 1885 – 1968)

ΕΦΗΒΟΙ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1Αδιαφορία των εφήβων για το σχολείο: γιατί άραγε;

Γράφουν μαθήτριες της Β' Γυμνασίου.

Ένα από τα θέματα που σχετίζονται με το σχολείο είναι και η επίδοση των μαθητών. Όλο και λιγότερα παιδιά καταβάλλουν αξιόλογη προσπάθεια σχετικά με τα μαθήματα, προκειμένου να πετύχουν διάφορους στόχους στη ζωή τους, και ακόμα λιγότερα θέλουν να αριστεύουν. Επίσης, το μεγαλύτερο ποσοστό των μαθητών δεν νοιάζεται για τη σχολική τους ζωή, γι' αυτό και αδιαφορούν. Αλλά τι τους προκαλεί τέτοια αδιαφορία για το σχολείο και την επίδοσή τους σε αυτό;

Είναι αλήθεια ότι όλο και πιο συχνά τα παιδιά παίρνουν από το περιβάλλον τους και την κοινωνία το μήνυμα πως όση προσπάθεια και να καταβάλλουν να σημειώσουν υψηλές επιδόσεις και αριστεία, ποτέ δεν θα είναι αρκετό, για να πετύχουν τους στόχους τους. Κι εκτός αυτού, οι έφηβοι αντιλαμβάνονται ότι, ακόμα και να πραγματοποιήσουν κάποιους από τους στόχους τους, όταν πια βγουν στην κοινωνία, οι πιθανότητες επαγγελματικής αποκατάστασης είναι ελάχιστες έως και μηδαμινές. Είναι, λοιπόν, λογικό τα παιδιά να «βαραίνουν» από συναισθήματα απαισιοδοξίας, απογοήτευσης και μελαγχολίας. Αρκετά μεγάλο ποσοστό τους, μάλιστα, «πέφτει» σε κατάθλιψη.

Ακόμα, στις μέρες μας η τεχνολογία παίζει σημαντικό ρόλο στη ζωή κάθε ανθρώπου. Γι' αυτό, είναι πολύ δύσκολο να μην επηρεαστεί κάποιος από διάφορα πρότυπα που προβάλλονται μέσω των social media. Είδωλα, όπως τραγουδιστές, μακιγιέρ και influencers, «σαρώνουν» το διαδίκτυο με εικόνες και βίντεο, στα οποία προβάλλεται η περιουσία τους και ο πολυτελής τρόπος ζωής τους. Είναι φυσιολογικό οι μαθητές να επηρεάζονται, ιδίως εξαιτίας της ψυχολογίας τους λόγω εφηβείας, νομίζοντας ότι μπορούν να ζήσουν κι αυτοί μία πολυτελή ζωή, δίχως να κοπιάνουν στη ζωή τους, όπως άλλωστε και τα «πρότυπά» τους.

Πηγή: [Αδιαφορία των εφήβων για το σχολείο: γιατί άραγε; | Φωτεινές Σελίδες \(sch.gr\)](#)

ΚΕΙΜΕΝΟ 2Έφηβοι: άρνηση και φοβία για το σχολείο

Το κείμενο είναι απόσπασμα από άρθρο της Ιωάννας Νικολάτου, ψυχολόγου – ψυχοθεραπεύτριας.

Η υποχρεωτική φοίτηση δημιουργεί μία σειρά σοβαρών προβλημάτων σχετικά με τους στόχους της ζωής γι' αυτούς που δεν μπορούν ν' ανταποκριθούν στις σχολικές απαιτήσεις. Για τους καλούς μαθητές το σχολείο είναι ένα είδος γέφυρας μεταξύ του κόσμου του παιδιού και αυτού των ενηλίκων. Για τα παιδιά με δυσκολίες μάθησης, που δεν μπορούν ή δεν θέλουν να μάθουν γράμματα, το σχολείο είναι ο τόπος όπου πιθανώς ξεκινά η πάλη εναντίον της κοινωνίας.

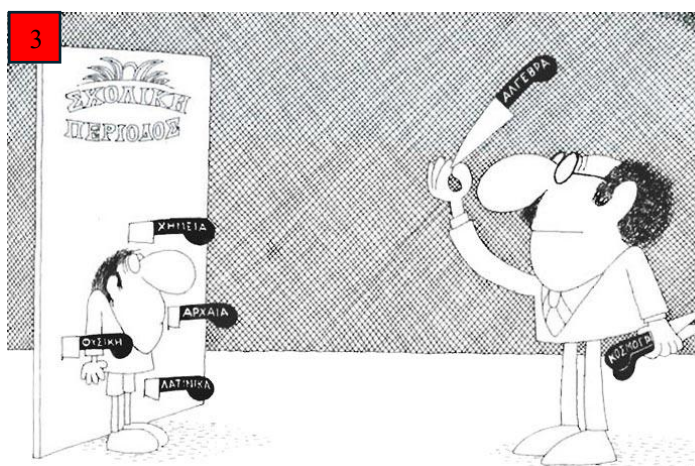
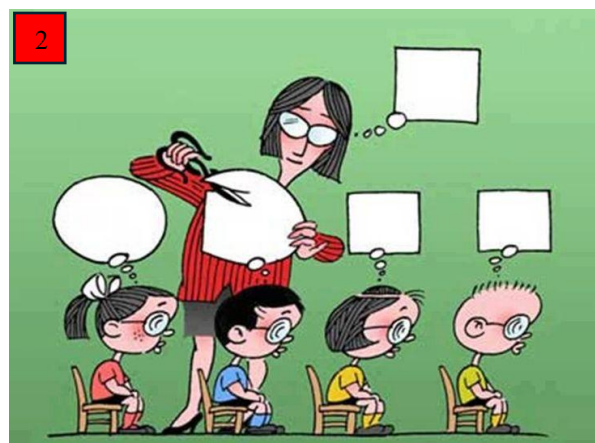
Πολλές μπορεί να είναι οι δικαιολογίες που μπορεί να προβάλλει ο έφηβος στην απόφασή του να σταματήσει το σχολείο. Μπορεί να μην αποδίδει στα μαθήματα, να έχει κακή σχέση με τους καθηγητές ή τους συμμαθητές του, να βαριέται, να μην ενδιαφέρεται για τη γνώση, να θέλει να εργαστεί για να αυτονομηθεί οικονομικά, να πάει κόντρα στους γονείς του, γιατί βιώνει καταθλιπτικά συμπτώματα κ.ά.

Πολλοί έφηβοι στη διάρκεια του μαθήματος είναι διαρκώς αφηρημένοι ή επιδιώκουν με κάθε τρόπο να προκαλέσουν την προσοχή των καθηγητών τους και να διακόψουν το μάθημα με αποτέλεσμα να παρασύρουν και τους πιο ευσυνειδητούς και συνεπείς μαθητές. Γενικά, οι συγκεκριμένοι έφηβοι αδιαφορούν για την επίδοση και τους βαθμούς τους, απουσιάζουν συχνά και αδικαιολόγητα από το σχολείο, συμμετέχουν ενεργά στις καταλήψεις που λαμβάνουν χώρα στο σχολικό χώρο και δείχνουν μια γενική απαξίωση για τη μάθηση και το μέλλον τους. Συνήθως πρόκειται για παιδιά με χαμηλή αυτοεκτίμηση που δεν θέτουν στόχους και δεν προσπαθούν να πετύχουν γιατί πιστεύουν πως δεν το αξίζουν. Τα παιδιά αυτά χρειάζονται ειδικό χειρισμό, προκειμένου να ενισχυθεί πρωτίστως η αυτοπεποίθησή τους και εν συνεχεία να κατορθώσουν να συνεργαστούν.

Πηγή: [Έφηβοι: άρνηση και φοβία για το σχολείο. Πώς μπορείτε να το αντιμετωπίσετε – Learn & Knowledge \(landk.edu.gr\)](#)

ΕΦΗΒΟΙ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Αδιαφορία των εφήβων για το σχολείο: γιατί άραγε;

Γράφουν μαθήτριες της Β' Γυμνασίου.

Ένα από τα θέματα που σχετίζονται με το σχολείο είναι και η επίδοση των μαθητών. Όλο και λιγότερα παιδιά καταβάλλουν αξιόλογη προσπάθεια σχετικά με τα μαθήματα, προκειμένου να πετύχουν διάφορους στόχους στη ζωή τους, και ακόμα λιγότερα θέλουν να αριστεύουν. Επίσης, το μεγαλύτερο ποσοστό των μαθητών δεν νοιάζεται για τη σχολική τους ζωή, γι' αυτό και αδιαφορούν. Αλλά τι τους προκαλεί τέτοια αδιαφορία για το σχολείο και την επίδοσή τους σε αυτό;

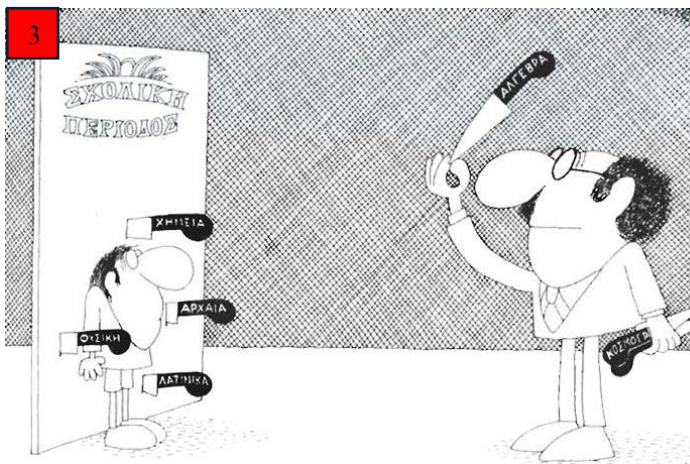
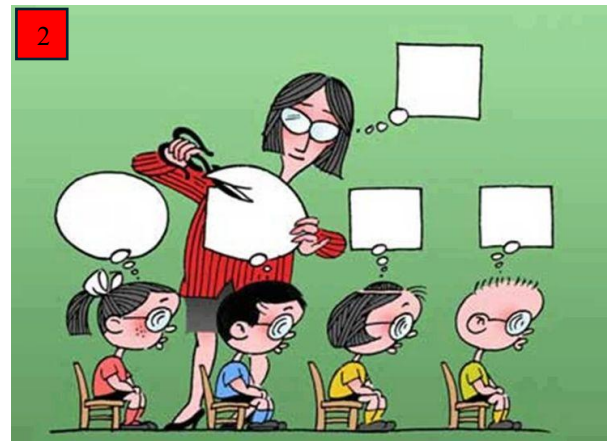
Είναι αλήθεια ότι όλο και πιο συχνά τα παιδιά παίρνουν από το περιβάλλον τους και την κοινωνία το μήνυμα πως όση προσπάθεια και να καταβάλλουν να σημειώσουν υψηλές επιδόσεις και αριστεία, ποτέ δεν θα είναι αρκετό, για να πετύχουν τους στόχους τους. Κι εκτός αυτού, οι έφηβοι αντιλαμβάνονται ότι, ακόμα και να πραγματοποιήσουν κάποιους από τους στόχους τους, όταν πια βγουν στην κοινωνία, οι πιθανότητες επαγγελματικής αποκατάστασης είναι ελάχιστες έως και μηδαμινές. Είναι, λοιπόν, λογικό τα παιδιά να «βαραίνουν» από συναισθήματα απαισιοδοξίας, απογοήτευσης και μελαγχολίας. Αρκετά μεγάλο ποσοστό τους, μάλιστα, «πέφτουν» σε κατάθλιψη.

Ακόμα, στις μέρες μας η τεχνολογία παίζει σημαντικό ρόλο στην ζωή κάθε ανθρώπου. Γι' αυτό, είναι πολύ δύσκολο να μην επηρεαστεί κάποιος από διάφορα πρότυπα, που προβάλλονται μέσω των social media. Είδωλα, όπως τραγουδιστές, μακιγιέρ και influencers, «σαρώνουν» το διαδίκτυο με εικόνες και βίντεο, στα οποία προβάλλεται η περιουσία τους και ο πολυτελής τρόπος ζωής τους. Είναι φυσιολογικό οι μαθητές να επηρεάζονται, ιδίως εξαιτίας της ψυχολογίας τους λόγω εφηβείας, νομίζοντας ότι μπορούν να ζήσουν κι αυτοί μία πολυτελή ζωή, δίχως να κοπιήσουν στη ζωή τους, όπως άλλωστε και τα «πρότυπά» τους.

Πηγή: [Αδιαφορία των εφήβων για το σχολείο: γιατί άραγε; | Φωτεινές Σελίδες \(sch.gr\)](http://www.sch.gr)

ΕΦΗΒΟΙ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Έφηβοι: άρνηση και φοβία για το σχολείο

Το κείμενο είναι απόσπασμα από άρθρο της Ιωάννας Νικολάτου, ψυχολόγου – ψυχοθεραπεύτριας.

Η υποχρεωτική φοίτηση δημιουργεί μία σειρά σοβαρών προβλημάτων σχετικά με τους στόχους της ζωής γι' αυτούς που δεν μπορούν ν' ανταποκριθούν στις σχολικές απαιτήσεις. Για τους καλούς μαθητές το σχολείο είναι ένα είδος γέφυρας μεταξύ του κόσμου του παιδιού και αυτού των ενηλίκων. Για τα παιδιά με δυσκολίες μάθησης, που δεν μπορούν ή δεν θέλουν να μάθουν γράμματα, το σχολείο είναι ο τόπος όπου πιθανώς ξεκινά η πάλη εναντίον της κοινωνίας.

Πολλές μπορεί να είναι οι δικαιολογίες που μπορεί να προβάλλει ο έφηβος στην απόφασή του να σταματήσει το σχολείο. Μπορεί να μην αποδίδει στα μαθήματα, να έχει κακή σχέση με τους καθηγητές ή τους συμμαθητές του, να βαριέται, να μην ενδιαφέρεται για τη γνώση, να θέλει να εργαστεί για να αυτονομηθεί οικονομικά, να πάει κόντρα στους γονείς του, γιατί βιώνει καταθλιπτικά συμπτώματα κ.ά.

Πολλοί έφηβοι στη διάρκεια του μαθήματος είναι διαρκώς αφηρημένοι ή επιδιώκουν με κάθε τρόπο να προκαλέσουν την προσοχή των καθηγητών τους και να διακόψουν το μάθημα με αποτέλεσμα να παρασύρουν και τους πιο ευσυνειδητούς και συνεπείς μαθητές. Γενικά, οι συγκεκριμένοι έφηβοι αδιαφορούν για την επίδοση και τους βαθμούς τους, απουσιάζουν συχνά και αδικαιολόγητα από το σχολείο, συμμετέχουν ενεργά στις καταλήψεις που λαμβάνουν χώρα στο σχολικό χώρο και δείχνουν μια γενική απαξίωση για τη μάθηση και το μέλλον τους. Συνήθως πρόκειται για παιδιά με χαμηλή αυτοεκτίμηση που δεν θέτουν στόχους και δεν προσπαθούν να πετύχουν γιατί πιστεύουν πως δεν το αξίζουν. Τα παιδιά αυτά χρειάζονται ειδικό χειρισμό, προκειμένου να ενισχυθεί πρωτίστως η αυτοπεποίθησή τους και εν συνεχεία να κατορθώσουν να συνεργαστούν.

Πηγή: [Έφηβοι: άρνηση και φοβία για το σχολείο. Πώς μπορείτε να το αντιμετωπίσετε – Learn & Knowledge \(landk.edu.gr\)](http://landk.edu.gr)

ΕΦΗΒΟΙ ΚΑΙ SOCIAL MEDIA

ΚΕΙΜΕΝΟ 1**Social media: πώς επηρεάζουν τη ζωή των εφήβων**

Αναμφίβολα, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (social media) αποτελούν –ειδικά την τελευταία δεκαετία– το κυρίαρχο μέσο επικοινωνίας και ενημέρωσης, ιδιαίτερα μεταξύ των εφήβων (Briggs & Burke, 2009). Γιατί οι έφηβοι περνούν σημαντικό χρόνο χρησιμοποιώντας τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης; Γιατί μοιάζουν «υπνωτισμένοι» από κάθε νέα τάση η οποία προωθείται μέσα από τα μέσα; Πώς επηρεάζεται η προσωπική τους άποψη από την κυρίαρχη άποψη που προβάλλουν τα social media;

Σε μία προσπάθεια προσέγγισης των παραπάνω ερωτημάτων θα πρέπει να λάβουμε σοβαρά υπόψη μας τη φύση και τα χαρακτηριστικά της εφηβείας. Το συγκεκριμένο αναπτυξιακό στάδιο χαρακτηρίζεται από την προσπάθεια του ατόμου να αυτοπροσδιοριστεί και να δομήσει την ταυτότητά του πλέον με έναν πιο ενήλικο τρόπο. Τα social media προβάλλουν διαρκώς πρότυπα που έχουν έντονο αντίκτυπο στο εφηβικό κοινό, το οποίο τα ακολουθεί απλά και μόνο επειδή τυγχάνουν ευρείας αποδοχής από τους συνομηλίκους τους. Αυτή η τάση έχει ως αποτέλεσμα να ασκείται κοινωνική πίεση στον έφηβο να τα ακολουθήσει και εκείνος, ασχέτως αν είναι ή δεν είναι της αρέσκειας του, να ορίζει τον εαυτό του μέσα από τους άλλους και όχι με βάση την επιθυμία και την προσωπικότητά του. (Christakis & Fowler, 2009).

Αξιοσημείωτη είναι η επίδραση των social media και σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων του παιδιού (Ehmke, 2016). Τα μηνύματα και οι αναρτήσεις αντικατέστησαν σε μεγάλο βαθμό την συνάντηση – βόλτα, ενώ τα emoticons εδραίωσαν την θέση τους στην έκφραση συναισθημάτων και παραγκώνισαν την επαφή, το χάδι, το φιλί και την αγκαλιά. Τα συναισθήματα πλέον δεν εκφράζονται αλλά οπτικοποιούνται μέσα από μια οθόνη αφήνοντας ακίνητα τα χείλη μας.

Επιπρόσθετα, αξίζει να σημειωθεί πως δυσκολίες σχετιζόμενες με αυξημένο άγχος και χαμηλή αυτοεκτίμηση έχουν μελετηθεί ως απόρροια της υπερ-έκθεσης του παιδιού στα social media (Valkenburger et al., 2006). Η διαρκής σύγκριση, η αναμονή για το επόμενο μήνυμα, σχόλιο ή αντίδραση, ο αριθμός των διαδικτυακών φίλων και των like, καθώς και η αδυναμία των εφήβων να αντιληφθούν την επίπλαστα ευτυχισμένη εικόνα των online φίλων τους, αποτελούν ορισμένους από τους παράγοντες που δημιουργούν άγχος στα παιδιά και τα ωθούν στο κυνήγι μια ευτυχίας που βρίσκεται σε ένα ψηφιακό cloud αλλά όχι στις χαρές της καθημερινής ζωής.

Χρήσιμο, επιπλέον, θα ήταν να υπενθυμίζουμε στον έφηβο ότι η παρουσία του στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αποτελεί μία και μόνο διάσταση της εικόνας του, μία πλευρά της κοινωνικής του πραγματικότητας. Ένα και μόνο χρώμα από το «ουράνιο τόξο» της εφηβικής προσωπικότητας.

Πηγή: [Socialmedia: πώς επηρεάζουν τη ζωή των εφήβων - socialpolicy.gr](http://socialpolicy.gr)

ΕΦΗΒΟΙ ΚΑΙ SOCIAL MEDIA

ΚΕΙΜΕΝΟ 2Η σγέση των εφήβων με τα social media

Το κείμενο είναι απόσπασμα από το [podcast](#) της Μαριλέλλας Αντωνοπούλου, η οποία συνομιλεί με την παιδοψυχολόγο, Κλαίρη Σειραδάκη. (Κορίτσια στην εφηβεία: Όσα διαλύουν την αυτοπεποίθησή τους | #64 ([youtube.com](#)))

Δημοσιογράφος:

Πλέον σήμερα υπάρχουν τα social media, τα οποία όσο καλό μάς έχουν κάνει, άλλο τόσο μας έχουν μπερδέψει κιόλας. Οι πιέσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης οδηγούν τα κορίτσια παγκοσμίως στο να διαστρεβλώνουν την εικόνα τους στο διαδίκτυο. Πολύ απλά, πολλά κορίτσια προσπαθούν να προσεγγίσουν μια άπιαστη εικόνα μέσα από τα φίλτρα που χρησιμοποιούν.

Και όταν λέω φίλτρα, δεν εννοώ κάποιο χρωματισμό που μπορεί να αλλάξει, αυτά τα βασικά φίλτρα που έχουν τα κινητά των περισσότερων από εμάς. Μιλάω για φίλτρα τα οποία επεξεργάζονται εικόνες και έχουν αλλάξει και δραματικά τον τρόπο που τα κορίτσια είναι δημιουργικά. Πιέζονται να ανταποκριθούν σε μη ρεαλιστικά πρότυπα τα οποία αλλάζουν δύσκολα στην αληθινή ζωή και πάρα πολύ εύκολα μέσα από ένα φίλτρο του Instagram.

Ψυχολόγος:

Πρώτα απ' όλα να ξεκινήσουμε από το γεγονός ότι τα παιδιά αυτά ζουν σε μία απόλυτα ψηφιακή εποχή. Το είπατε και πριν πολύ σωστά. Το γεγονός ότι με το πάτημα ενός και μόνο κουμπιού μπορούν να επικοινωνήσουν ταυτόχρονα με εκατοντάδες φίλους ικανοποιεί την ανάγκη τους για επικοινωνία, για κοινωνικοποίηση, για άμεση ανταπόκριση γενικότερα, εν πάση περιπτώσει. Ο εθισμός στα social media αποτελεί μία νέα έκδοση, θα λέγαμε, εθισμού, που πραγματικά μας ανησυχεί διότι κυριαρχεί στις μέρες μας.

Ένα άλλο ζήτημα είναι η προβολή του γυναικείου προτύπου μέσα από τα social media. Οι γυναίκες πια οφείλουν να είναι χωρίς ρυτίδες, χωρίς τριχοφυΐα, με τέλεια γυμνασμένο σώμα, φέτες κοιλιακοί και πόσα ακόμα.

Και στο πρόσωπο και στο σώμα, όπως προείπατε, και ξέρετε ακόμα κι αν μπορείς σε μια πιο ώριμη ηλικία να αντισταθείς σε όλο αυτό και να αντιληφθείς το παραπλανητικό του πράγματος, στην ευαίσθητη ηλικία των 10, των 12, των 15 ετών, όλο αυτό είναι ένας ανεξέλεγκτος χείμαρρος που σε συνεπαίρνει.

Και καθορίζει και το μέλλον, όπως πολύ σωστά είπατε. Τώρα, όσον αφορά στο κομμάτι των φωτογραφιών, μέσα από τα social media οι έφηβοι έχουν το χώρο να εκφραστούν και να δείξουν όχι το ποιοι είναι, αλλά κυρίως το ποιοι θα ήθελαν να είναι ιδανικά. Αυτόν τον σκοπό έχουν και τα φίλτρα, λοιπόν, των φωτογραφιών. Κρυμμένοι πίσω από τα φίλτρα, οι έφηβοι προβάλλουν και τονίζουν τα χαρακτηριστικά τα οποία εκείνοι θέλουν, δείχνοντας τελικά μία ζωή η οποία απέχει αρκετά από την πραγματική.

β) Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα τόσο η εικόνα που προβάλλουν οι χρήστες στα social media όσο και οι αντιδράσεις των ακολούθων / ψηφιακών φίλων; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

Κριτήρια αξιολόγησης	Βαθμοί – Χαρακτηρισμοί			
				
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ <ul style="list-style-type: none"> σαφής διατύπωση άποψης λογική ανάπτυξη / τεκμηρίωση άποψης 	0-1	2	3-4	5
ΟΡΓΑΝΩΣΗ <ul style="list-style-type: none"> σύνδεση νοημάτων – συνεκτικότητα διάρθρωση προτάσεων – συνοχή 	0	1	2	3
ΓΛΩΣΣΑ <ul style="list-style-type: none"> λεξιλογικός πλούτος γραμματική – σύνταξη ορθογραφία – στίξη 	0-0,5	1	1,5	2

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Φύλλο προτίμησης ομάδας – θεματικής ενότητας

ΤΙΤΛΟΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ:	
«ΕΦΗΒΕΙΑ: ΧΤΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗ ΣΧΕΣΗ ΜΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ»	
Όνοματεπώνυμο:	
Να σημειώσετε Α, Β και Γ στις θεματικές ενότητες που προτιμάτε με βάση τα <u>ενδιαφέροντά σας</u> .	
ΟΜΑΔΕΣ – ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	
ΕΦΗΒΕΙΑ: ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ	
ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΦΙΛΟΥΣ	
ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΓΟΝΕΙΣ	
ΕΦΗΒΕΙΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΑΣ	
ΕΦΗΒΟΙ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟ	
ΕΦΗΒΟΙ ΚΑΙ SOCIAL MEDIA	

Ατομικό Φύλλο Αναστοχασμού

Όνοματεπώνυμο: _____

ΑΠΟ ΤΗΝ	ΤΙ ΕΜΑΘΑ;	
ΟΜΑΔΑ Α΄	ΤΙ ΑΠΟΡΙΑ ΕΧΩ;	
ΑΠΟ ΤΗΝ	ΤΙ ΕΜΑΘΑ;	
ΟΜΑΔΑ Β΄	ΤΙ ΑΠΟΡΙΑ ΕΧΩ;	
ΑΠΟ ΤΗΝ	ΤΙ ΕΜΑΘΑ;	
ΟΜΑΔΑ Γ΄	ΤΙ ΑΠΟΡΙΑ ΕΧΩ;	
ΑΠΟ ΤΗΝ	ΤΙ ΕΜΑΘΑ;	
ΟΜΑΔΑ Ε΄	ΤΙ ΑΠΟΡΙΑ ΕΧΩ;	
ΑΠΟ ΤΗΝ	ΤΙ ΕΜΑΘΑ;	
ΟΜΑΔΑ Ε΄	ΤΙ ΑΠΟΡΙΑ ΕΧΩ;	
ΑΠΟ ΤΗΝ	ΤΙ ΕΜΑΘΑ;	
ΟΜΑΔΑ ΣΤ΄	ΤΙ ΑΠΟΡΙΑ ΕΧΩ;	

Σχέδιο διδασκαλίας β' μέρους διδακτικού σεναρίου

Γνωστικό αντικείμενο: Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία		Τάξη: Α' Γενικού Λυκείου	
Θεματική Ενότητα		<i>Εφηβεία</i>	
Αριθμός μαθημάτων/ χρόνος Β' ΜΕΡΟΥΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ		<i>1 μάθημα: 1 διδακτική ώρα</i>	
Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα β' μέρους διδακτικού σεναρίου			
Γνώση		<p>Προσδοκείται ότι με την υλοποίηση του δεύτερου μέρους του διδακτικού σεναρίου οι μαθητές και οι μαθήτριες:</p> <ul style="list-style-type: none"> θα αποκτήσουν βαθύτερη επίγνωση των συναισθημάτων, των αντιφάσεων, των προβληματισμών και των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι έφηβοι (αναζήτηση ταυτότητας, σχέσεις με φίλους και γονείς, έρωτας, σχολική πραγματικότητα, ρόλος των social media). 	
Κατανόηση		<ul style="list-style-type: none"> θα συνειδητοποιήσουν ότι μοιράζονται με τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές τους τις ίδιες σκέψεις, ελπίδες, ανασφάλειες και αγωνίες. θα κατανοήσουν βαθύτερα τα αίτια της συμπεριφοράς τους απέναντι στους άλλους (φίλους, γονείς, σχολείο κ.λπ.) αλλά και των εσωτερικών συγκρούσεων και αντιφάσεων. 	
Δεξιότητες		<ul style="list-style-type: none"> θα παραγάγουν ομαδοσυνεργατικά μαθησιακά προϊόντα ανάλογα με το ιδιαίτερο μαθησιακό τους προφίλ. θα αναπτύξουν συνεργατικότητα από την ένταξή τους σε ομάδες, το διάλογο και την κοινή προσπάθεια για την παραγωγή προφορικού, γραπτού και πολυτροπικού λόγου. 	
Προαπαιτούμενες γνώσεις / δεξιότητες			
Συνεργατικές δεξιότητες για την εύρυθμη λειτουργία των ομάδων.			
Διδακτική Μεθοδολογία			
Εφαρμόζεται η ομαδοσυνεργατική μέθοδος στη βάση των αρχών της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας.			
Ομαδοποίηση			
Προωθείται η ευέλικτη ομαδοποίηση. Στο δεύτερο μέρος χωρίζονται σε ομάδες με κριτήριο διαφοροποίησης το μαθησιακό τους προφίλ.			
Στρατηγικές και μέσα διαφοροποιημένης διδασκαλίας			
Στρατηγικές Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας		<ul style="list-style-type: none"> Εργασία σε ομάδες οι οποίες συγκροτούνται με κριτήριο το μαθησιακό προφίλ των μαθητών /-τριών Διαφοροποίηση τελικού προϊόντος 	
Μέσα Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας		<ul style="list-style-type: none"> Εναλλακτικές εργασίες με βάση τους τύπους νοημοσύνης (δραματοποίηση, συγγραφή ποιήματος, αποσπάσματος άρθρου, αποσπάσματος ομιλίας, σύντομης συνέντευξης) Διαφορετικά «σημεία εισόδου» (Gardner) 	
Υλικό – Φύλλα Εργασίας			
Ομάδα Α Ομάδα Β Ομάδα Γ Ομάδα Δ Ομάδα Ε			

Αξιολόγηση	
Είδος αξιολόγησης	Διαγνωστική, τελική αξιολόγηση
Τρόπος αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> • Τεστ πολλαπλής νοημοσύνης (Gardner) • Αυτοαξιολόγηση εργασίας σε ομάδες • Ατομική αυτοαξιολόγηση μαθητή/-τριας • Διαβαθμισμένα κριτήρια αξιολόγησης για την ομαδοσυνεργατική δραστηριότητα

3^ο μάθημα (1 διδακτική ώρα)

Διαφοροποίηση	Ως προς την ετοιμότητα	Ως προς τα ενδιαφέροντα	Ως προς τη μαθησιακή προτίμηση
Περιεχομένου		X	X
Επεξεργασίας		X	X
Τελικού προϊόντος		X	X

Χρόνος	Πορεία διδασκαλίας	Μαθησιακές και διδακτικές ενέργειες	Στοιχεία διαφοροποίησης (Στρατηγικές και μέσα)
<p>Σε ένα εύλογο χρονικό διάστημα πριν από την πραγματοποίηση του διδακτικού σεναρίου ο εκπαιδευτικός έχει διανείμει στους μαθητές ένα <u>τεστ πολλαπλής νοημοσύνης</u> (Gardner), προκειμένου να προσδιορίσει τον ιδιαίτερο τύπο νοημοσύνης κάθε μαθητή/-τριας και το προσωπικό του μαθησιακό στυλ. Οι κύριες μορφές νοημοσύνης είναι η γλωσσική, η λογικομαθηματική, η διαπροσωπική, η ενδοπροσωπική, η σωματικο-κινηστική, η χωρική κ.ά. (Gardner, 1983).</p> <p>Τα πεδία στα οποία διακρίνεται κάθε μαθητής/-τρια (γλωσσική, λογικομαθηματική, διαπροσωπική νοημοσύνη κ.λπ.) συνδέονται με αντίστοιχα «σημεία εισόδου» στη γνώση.</p> <p>Πρωτίστως με βάση το μαθησιακό τους προφίλ, αλλά και τα ενδιαφέροντά τους, οι μαθητές/-τριες χωρίζονται σε τέσσερις ομάδες των 5 μελών και σε μία των 6. Οι πέντε «είσοδοι» είναι η <u>αφηγηματική</u>, η <u>υπαρξιακή</u>, η <u>κοινωνική</u>, η <u>αισθητική</u> και η <u>χειρωνακική</u>. Οι αντίστοιχες ομάδες είναι οι «Δημοσιογράφοι», οι «Φιλόσοφοι», το «Group therapy», οι «Ποητές-Ζωγράφοι» και οι «Ηθοποιοί».</p>			
4'	Αφόρμηση – Οδηγίες	<ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές/-τριες έχουν ήδη ενημερωθεί μέσω ανάρτησης στην e-class σε ποια ομάδα έχουν τοποθετηθεί με βάση το τεστ πολλαπλής νοημοσύνης. • Κατά την είσοδό τους στη σχολική αίθουσα παίρνουν τις θέσεις τους στο χώρο που έχει οριστεί για κάθε ομάδα. • Προβάλλοντας μια <u>διαφάνεια</u> στον διαδραστικό πίνακα ο εκπαιδευτικός εξηγεί τον ρόλο που αναλαμβάνει καθεμιά από τις πέντε (5) ομάδες και το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων. • Σε κάθε ομάδα ανατίθεται διαφορετική δραστηριότητα και ζητείται η παραγωγή διαφορετικού τελικού προϊόντος (μιας παραγράφου στο πλαίσιο ενός άρθρου, μιας παραγράφου στο πλαίσιο μιας εισήγησης, μιας σύντομης συνέντευξης, ενός ποιήματος ή ζωγραφιάς, μιας θεατρικής σκηνής). 	<p>– Ένταξη σε ομάδα με κριτήριο τους τομείς πολλαπλής νοημοσύνης (Gardner) στους οποίους διακρίνεται κάθε μαθητής/-τρια.</p> <p>– Διαφορετικά «σημεία εισόδου» ανάλογα με τις ιδιαίτερες κλίσεις και δεξιότητες, τους κυρίαρχους τύπους ευφυΐας του καθενός / της καθεμιάς.</p>

18'	Εκπόνηση ομαδοσυνεργατικών εργασιών	<ul style="list-style-type: none"> Κάθε ομάδα εκπονεί τη δραστηριότητά της, όπως ορίζεται στο Φύλλο Εργασίας. 	– Διαφοροποίηση ως προς το τελικό προϊόν κάθε ομάδας με βάση το μαθησιακό προφίλ των μελών.
20'	Παρουσίαση ομαδοσυνεργατικών εργασιών	<ul style="list-style-type: none"> Οι ομάδες παρουσιάζουν το έργο τους στην ολομέλεια. 	
3'	Αυτοαξιολόγηση ομάδων και μαθητών/-τριών	<ul style="list-style-type: none"> Στο τέλος του διδακτικού σεναρίου διανέμεται σε κάθε μαθητή ένα <u>Φύλλο Αξιολόγησης της ομάδας</u> και ένα <u>Φύλλο Ατομικής Αυτοαξιολόγησης</u>. 	

ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΤΑ ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Α΄

Σημεία εισόδου	Ονομασία ομάδας	Δραστηριότητα	Τελικό προϊόν
Αφηγηματική	Δημοσιογράφοι	Να περιγράψετε ως έφηβοι τα βασικότερα χαρακτηριστικά της συμπεριφοράς σας εστιάζοντας σε ένα – δύο θεματικούς άξονες του σεναρίου (αναζήτηση ταυτότητας, σχέσεις με φίλους και γονείς, έρωτας, σχολείο, social media).	Συγγραφή παραγράφου περίπου 120 λέξεων (ως τμήματος ενός ευρύτερου άρθρου), η οποία θα παρουσιαστεί στην τάξη και θα αναρτηθεί στην e-class του τμήματος.

Κριτήρια αξιολόγησης	Βαθμοί – Χαρακτηρισμοί			
				
<p style="text-align: center;">ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ</p> <ul style="list-style-type: none"> ανάπτυξη θέματος λογική ανάπτυξη ιδεών – συνεκτικότητα 	0-2	3-5	6-7	8-9
<p style="text-align: center;">ΟΡΓΑΝΩΣΗ</p> <ul style="list-style-type: none"> συνοχή και αλληλουχία νοημάτων – σύνδεση επιχειρημάτων χρήση κατάλληλων διαρθρωτικών λέξεων αξιοποίηση χαρακτηριστικών κειμενικού είδους ύφος κατάλληλο για το κειμενικό είδος 	0-1	2-3	4-5	6-7
<p style="text-align: center;">ΓΛΩΣΣΑ</p> <ul style="list-style-type: none"> λεξιλογικός πλούτος γραμματική – σύνταξη ορθογραφία – στίξη 	0-1	2	3	4

ΟΜΑΔΑ Β΄

Σημεία εισόδου	Όνομασία ομάδας	Δραστηριότητα	Τελικό προϊόν
Υπαρξιακή	Φιλόσοφοι	Να θέσετε ένα βασικό ερώτημα (αναζήτησης ταυτότητας, σχέσεων, κοινωνικό, υπαρξιακό) που απασχολεί τους εφήβους και να προσπαθήσετε να δώσετε τη δική σας απάντηση.	Συγγραφή σύντομης εισήγησης (περίπου 130 λέξεων), η οποία θα εκφωνηθεί από εκπρόσωπο των «φιλοσόφων» στο πλαίσιο μιας ημερίδας που διοργανώνει ο δήμος για τα ζητήματα της εφηβείας. Η εισήγηση θα αναρτηθεί στην e-class του τμήματος.

Κριτήρια αξιολόγησης	Βαθμοί – Χαρακτηρισμοί			
				
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ				
<ul style="list-style-type: none"> • ανάπτυξη θέματος • λογική ανάπτυξη ιδεών – συνεκτικότητα 	0-2	3-5	6-7	8-9
ΟΡΓΑΝΩΣΗ				
<ul style="list-style-type: none"> • συνοχή και αλληλουχία νοημάτων – σύνδεση επιχειρημάτων • χρήση κατάλληλων διαρθρωτικών λέξεων • αξιοποίηση χαρακτηριστικών κειμενικού είδους • ύφος κατάλληλο για το κειμενικό είδος 	0-1	2-3	4-5	6-7
ΓΛΩΣΣΑ				
<ul style="list-style-type: none"> • λεξιλογικός πλούτος • γραμματική – σύνταξη • ορθογραφία – στίξη 	0-1	2	3	4

ΟΜΑΔΑ Γ΄

Σημεία εισόδου	Όνομασία ομάδας	Δραστηριότητα	Τελικό προϊόν
Κοινωνική / (Υπαρξιακή)	Group therapy	Θα χωριστείτε σε 2 υποομάδες, τους «ψυχολόγους» και τους «έφηβους – ψυχαναλυόμενους». Οι ψυχολόγοι, αφού συσκεφτούν, θα θέσουν ένα ερώτημα που θα βασίζεται στους θεματικούς άξονες του σεναρίου (αναζήτηση ταυτότητας, σχέσεις με φίλους και γονείς, έρωτας, σχολείο, social media) και οι «έφηβοι – ψυχαναλυόμενοι» θα δώσουν την απάντησή τους.	Συγγραφή σύντομου αποσπάσματος συνέντευξης (ερώτησης – απόκρισης) (περίπου 120 λέξεων), το οποίο θα παρουσιαστεί στην τάξη και θα αναρτηθεί στην e-class του τμήματος.

Κριτήρια αξιολόγησης	Βαθμοί – Χαρακτηρισμοί			
				
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ				
<ul style="list-style-type: none"> • ανάπτυξη θέματος • λογική ανάπτυξη ιδεών – συνεκτικότητα 	0-2	3-5	6-7	8-9
ΟΡΓΑΝΩΣΗ				
<ul style="list-style-type: none"> • συνοχή και αλληλουχία νοημάτων – σύνδεση επιχειρημάτων • αξιοποίηση χαρακτηριστικών κειμενικού είδους • ύφος κατάλληλο για το κειμενικό είδος 	0-1	2-3	4-5	6-7
ΓΛΩΣΣΑ				
<ul style="list-style-type: none"> • γραμματική – σύνταξη 	0-1	2	3	4

ΟΜΑΔΑ Δ΄

Σημεία εισόδου	Όνομασία ομάδας	Δραστηριότητα	Τελικό προϊόν
Αισθητική / Αφηγηματική	Ποητές – Ζωγράφοι	Να γράψετε ένα ποίημα ή/και να ζωγραφίσετε μια εικόνα / σκίτσο που θα σχετίζεται με κάποιον/-ους από τους θεματικούς άξονες του σεναρίου (αναζήτηση ταυτότητας, σχέσεις με φίλους και γονείς, έρωτας, σχολείο, social media).	Παρουσίαση παραγόμενου έργου και ανάρτηση στην e-class του τμήματος ή την ιστοσελίδα του σχολείου.

Κριτήρια αξιολόγησης	Βαθμοί – Χαρακτηρισμοί			
				
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ				
<ul style="list-style-type: none"> • σύνδεση με το θέμα • ανάπτυξη νοημάτων 	0-2	3-5	6-7	8-9
ΟΡΓΑΝΩΣΗ				
<ul style="list-style-type: none"> • συνοχή 	0-1	2-3	4-5	6-7
ΓΛΩΣΣΑ				
<ul style="list-style-type: none"> • κατάλληλη χρήση λεξιλογίου 	0-1	2	3	4

ΟΜΑΔΑ Ε΄

Σημεία εισόδου	Όνομασία ομάδας	Δραστηριότητα	Τελικό προϊόν
Χειρωνακτική / (Κοινωνική / Αφηγηματική)	Ηθοποιοί	Να συγγράψετε και να παραστήσετε μια σύντομη θεατρική σκηνή, η οποία θα βασίζεται σε κάποιον/-ους από τους θεματικούς άξονες του σεναρίου (αναζήτηση ταυτότητας, σχέσεις με φίλους και γονείς, έρωτας, σχολείο, social media).	Παρουσίαση της θεατρικής σκηνής στην τάξη.

Κριτήρια αξιολόγησης	Βαθμοί – Χαρακτηρισμοί			
				
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ				
<ul style="list-style-type: none"> • σύνδεση με το θέμα • ανάπτυξη περιεχομένου 	0-2	3-5	6-7	8-9
ΟΡΓΑΝΩΣΗ				
<ul style="list-style-type: none"> • συνοχή • αξιοποίηση χαρακτηριστικών κειμενικού είδους 	0-1	2-3	4-5	6-7
ΓΛΩΣΣΑ				
<ul style="list-style-type: none"> • κατάλληλη για την ηλικία και τον ρόλο χρήση της γλώσσας 	0-1	2	3	4

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Φύλλο Αξιολόγησης εργασίας σε ομάδες

Όνοματεπώνυμο: _____

Ομάδα: _____

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ	ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗ			
	Το ενδιαφέρον μας για τη δραστηριότητα	Ελλιπές 1	Μέτριο 2	Ικανοποιητικό 3
Η συνεργασία μέσα στην ομάδα	Ελλιπή 1	Μέτρια 2	Καλή 3	Πολύ καλή 4
Τι αποκομίσαμε από τη δραστηριότητα;				
Άλλες παρατηρήσεις				

Φύλλο αυτοαξιολόγησης μαθητή /-τριας

Όνοματεπώνυμο: _____

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΤΗ /-ΤΡΙΑΣ	ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗ			
	Λίγο	Μέτρια	Αρκετά	Πολύ
<i>Είμαι ικανοποιημένος/-η από τη συμμετοχή μου στον διάλογο; / Συνέβαλα ικανοποιητικά στην ομαδική δραστηριότητα;</i>				
<i>Ανέπτυξα πρωτοβουλίες;</i>				
<i>Ένα δυνατό σημείο στην προσπάθειά μου ήταν:</i>				
<i>Ένα αδύνατο σημείο στην προσπάθειά μου ήταν:</i>				